

KHANHO VALDŽIA P. VIETNAME NUVERSTA

KINAI KONCENTRUOJA GINKLUOTAS JĖGAS PRIE MONGOLIJOS PASIENIO

BELGRADAS, Jugoslavija. — Belgrado korespondentas Maskvoje pranešė, jog Mongolijos vyriausybė esanti labai susirūpinusi komunistinės Kinijos koncentravimu ginkluotų jėgų prie Mongolijos sienos. Pekinas to fakto nenuginčijęs, tačiau aiškinas, jog tai daroma dėl to, kad būtų galima sulaukyti masinius perbėgimus per sieną.

Tačiau tas Pekino aiškinimas Mongolijos nenuraminęs, nes buvę pastebėta, jog didelės karo jėgos esančios siunčiamos ir prie Indijos sienos.

Korespondentas Milika Sundic savo pranešime sako, jog nei Maskva nei Mongolijos vyriausybė nemanančios, kad Kinija ruošiasi tokiai pat avantūrai kaip 1962 m. (tada ji buvo pradėjusi savo rūšies karą su Indija).

Mongolija vis dėlto pasiryžusi pasiųsti daugiau kariuomenės į Kinijos pasienį.

Korespondentas savo pranešime sako, jog komunistinės Kinijos pretenzijos į Sovietų teritoriją sukėlusios aliamą Maskvoje. Laukiama, kad Kinija netolimoje ateityje tiksliai nurodys tas teritorijas, kurios menamai jai turi priklausyti.

Paskutiniiais metais mėnesiais Mongolija pasidarė, taip sakant, nesutikimų kaulu tarp komunistinės Kinijos ir Sovietų Rusijos.

Prieš porą dienų Sovietų komunistų partijos organas „Pravda“ išspausdino straipsnį, kuriame buvo pasakyta, jog komunistinė Kinija jau 1954 m. reikalavo, kad Sovietai leistų jai inkorporuoti (atsait, prijungti) Mongoliją. Premjeras Chruščiovas tą reikalavimą atmetęs. Tada Mao Tse-tung, Kinijos komunistų vadovas, pradėjęs kaltinti Sovietų Rusiją, kad ji faktiškai valdanti Mongoliją.

Įtampa tarp Kinijos ir Mongolijos, kuri palaiko Sovietų Rusiją ginuose su Kinija, buvo jaučiamą šių metų pradžioje, kai didelis skaičius kinų darbininkų apleido Mongoliją. Buvo skelbiama, jog Mongolija pareikalavo, kad jie apleistų krašą.

Pagal susitarimą komunistinė Kinija pasižadėjo teikti Mongolijai ekonominę pagalbą. Po ilgy derybų taip pat buvo susitarę dėl nustatymo sienų. Tai reiškė, jog Kinija laiko Mongoliją nepriklausoma valstybe.

Per šimtmečius Mongolija buvo Kinijos imperijos dalis. Jos stovis pasikeitė prieš pirmąjį pasaulinį karą, kai caristinė Rusija įvairių intrigų pagalba atplėbė ją nuo Kinijos. Karo metu Kinija vėl atgavo prarastą Mongoliją, bet labai trumpam laikui. Tuoj po 1920 metų Mongolijos komunistų šalininkai, padėdami Sovietų kariuomenės, įvykdė savo rūšies perversmą ir Mongolija vėl atsietė nuo Kinijos, pasiskelbdama nepriklausoma valstybe.

Mongolija faktiškai buvo pirma Sovietų Rusijos satelinė valstybė, palaikanti glaudžius karinius, politinius ir ekonominius ryšius.

Nori autonomijos

BOLZANO, Italija. — Šiame šizurės Italijos kampe, kuris iki pat pasaulinio karo priklausė Austrijai, jau keli metai vyksta neramumai. Vietos gyventojai laiko save vokiečiais ir terozuoja italų policiją bei valdžios pareigūnus. Kalnuotoje vieto-

IŠ VISO PASAULIO

Uraganas silpnėja

CHARLESTON, S. C. — Uraganas „Dora“, apdaužęs Floridos ir Georgijos pakraščius, dabar įsisuko į South Caroliną. Nors jo kelionė per žemyną truputį uraganą susilpnino, visvien, 65 mylių per valandą vėjai ir labai smarkūs lietūs, pridarė šiek tiek nuostolių. „Dora“ pamažu sukasi atgal ir grįžta į Atlanto vandenyną. Spėjama, kad pasiekęs vandenį, uraganas vėl sustiprės.

Susišaudė Berlyne

BRLYNAS, Vakarų Vokietija. — Vakarų Berlyno pasienio policija, pastebėjusi, kad vienas žmogus bėga prie komunistų pastatytos tvoros, nukirpo spygliuotas vielas ir permetė virvę per tvorą, kad padėtų pabėgėliui greičiau persiristi.

Rytų Berlyno sargybiniai pradėjo į bėgantį šaudyti iš automatinų šautuvų. Tada ir vakariečiai atidarė ugnį; susišaudymas vyko kelias minutes. Nors ir sužeistas, bėglys laimingai perlipė 7 pėdų aukštumo tvorą ir atsidūrė laisvame vakarų Berlyne.

Grožio karalienė

ATLANTIC CITY. — Šeštadienį pasibaigė „Miss Amerika“ rinkimai. Gražiausios ir talentingiausios merginos varžėsi dėl šio grožio karalienės titulo, kurias, paprastai, atneša laimėtojai 10,000 dolerių stipendiją studijoms, suteikia galimybių pakeičiant po visą pasaulį ir daug kitokių malonumų. Šiais metais buvo išrinkta Vonda Kay Van Dyke, rudaakė Arizonos gražuolė.

Darbiečiai paruošė naują programą

LONDONAS, Anglija. — Penktadienį darbiečių partijos vadai paskelbė naują programą, kuria jie rengiasi mestis artėjančiom rinkiminė kovon. Paskelbtame dokumente jie mažai kalba apie naujų pramonės šakų nacionalizaciją, bet kreipia labai daug dėmesio į krašto ūkio reikalų pagyvėjimą.

Jie smerkia konservatorius už sutikimą į Europos ūkio organizaciją labai jau britams nepalankiomis sąlygomis ir nesugebėjimą į Europos rinką įeiti.

Be to, darbiečiai reikalauja persvarstyti Nassau srityje padarytą susitarimą, pagal kurį JAV sutiko parduoti britams Polaris raketas. Darbiečiai nori, kad būtų sudarytas politinis NATO valstybių komitetas, kuris turėtų teisę spręsti, kada ir kaip vartoti atominis ginklus.

vėje Italams nelengva su vietos gyventojais kovoti; iki šiol šaudymais, bombomis ir minomis jau buvo užmušti du policininkai ir sužeista 15 kareivių.

Vietos gyventojai nori autonomijos iš Italijos valdžios.

Jacksonville Beach (Fla.) vaizdas po praūžusio Doros uragano.

SOVIETAMS DIRBĖS MOKSLININKAS PABĖGO IR PASIEKĖ J. A. VALSTYBES

Prof. Heinz Barwich dirbo Sovietų Sąjungos ir Rytų Vokietijos atomo laboratorijose

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės Departamentas šeštadienio ryte paskelbė, kad vokiečių mokslininkas prof. Heinz Barwich jau pasiekė JAV, kur jam jau suteiktos tremtinio teisės.

Departamento pareigūnas atsisakė pasakyti, kada prof. Barwich ilgas metus yra dirbęs sovietų atomo laboratorijose. Tuojau po karo jis kartu su kiais vokiečiais mokslininkais buvo išvežtas į Sovietų Sąjungą.

Tiek težinoma, kad prof. Barwich ilgas metus yra dirbęs sovietų atomo laboratorijose. Tuojau po karo jis kartu su kiais vokiečiais mokslininkais buvo išvežtas į Sovietų Sąjungą.

Buvo rusų karo vadų patarėjas Prof. Barwich Sovietų Sąjungoje tuojau įgijo pasitikėjimą ir buvo paskirtas atsakomom pareigom. Kelis metus jis buvo sovietų atomo energijos ir raketų gamybos viršininko pavaduotojas.

Prof. Heinz Barwich žinioje dirbo visa eilė vokiečių ir sovietų mokslininkų. Paskutiniiais metais prof. Barwich vadovavo Rytų Vokietijos atomo laboratorijai, esančiai Dresdene.

Prof. Barwich yra labai gerai susipažinęs su sovietų raketų statyba ir atomo laboratorijomis. Manoma, kad JAV mokslininkai galės pasinaudoti kai kuriomis jo žiniomis.

Barwich pabėgė iš Šveicarijos

ZENEVA, Šveicarija. — Penktadienį buvo pasklidę gandai, kad prof. Heinz Barwich iš rytų Vokietijos pabėgė į Vakarų Vokietiją, o iš ten jau prašęs leidimo vykti į JAV. Tikrovė visai kitokia.

Prof. Barwich buvo atvykęs į Zenevą, kur vyko tarptautinė atomo energijos specialistų konferencija. Jis dalyvavo visoje eilėje posėdžių. Praeitą trečiadienį, kai konferencija pasibaigė, tai prof. Barwich, prof. Max Steinbecko lydimas, išėjo iš geriausio Zenevos hotelio ir dingo.

Zenevą jis vadovavo rytų Vokietijos mokslininkų delegacijai, bet delegacijos nariai negalėjo jo surasti. Yra pagrindo manyti, kad prof. Barwich, kitų mokslininkų lydimas, iš Šveicarijos išskrido tiesiai į Ameriką.

Buvo Dubno Atomo Instituto direktorius

Prof. Barwich su šeima 1945 metais buvo šimtas ir išvež-

Tūkstančiai grįžta į apgadintus namus

JACKSONVILLE, Fla. — Uraganas „Dora“ pamažu nebetenka savo jėgos ir gyvenimas ima grįžti į normalias vėžes Floridoje ir Georgijoje. Dešimtys tūkstančių gyventojų grįžta į savo apgadintus namus. Kitų namai visai pradingę. Didžiausios nuostolias padaryti keliams, kurie daugumoje vietų vandens išplauti.

Prezidentas Johnsonas pasiuntė specialią komisiją, kuri turi apžiūrėti padarytus pakraščio miestams ir kaimams nuostolius. Niekas šiuo metu dar negali pasakyti, kiek žalos padarė uraganas „Dora“, tik žinoma, kad daug milijonų dolerių.

Nuo potvynių nukentėjo ne tik pastatai ir keliai, labai daug žalos padarėta Floridos sodams, kuriuos gerokai apdraskė vėjai, o vanduo nupūdė daug jaunų medžių šaknų.

Tuo tarpu oro pranašautojai susirūpinę seka naują Atlanto vandenynę susikūrusį uraganą „Ethel“, kuris pamažu suka į pakraštį taisy pačiais keliais kaip ir „Dora“.

INDIJA PASIRAŠĖ NAUJĄ KARINĮ SUSITARIMĄ SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Vengrijon nuvažiavęs Tito smerkia Kinijos komunistų partijos politiką ir vadus

MASKVA, Rusija. — Indijos ir Sovietų Sąjungos vyriausybės pasirašė naują karišką sutartį, pranešimas.

Penktadienį Maskvą atvyko Indijos prezidentas Sarvepalli Radhakrishnan penkių dienų oficialiam vizitui.

Paaškęjo, kad nauja sutartis buvo pasirašyta pora valandų prieš Indijos prezidento atvykimą. Sutartį pasirašė Indijos karo ministerijos sekretorius ir sovietų užsienio ministras.

Indija gaus sovietiškus ginklus Aiškėja, kad Sovietų Sąjunga pasižadėjo pagaminti Indijai modernių sprausminių lėktuvų. Sovietų Sąjunga jau yra parduavusi Indijai kariškos medžiagos, o dabar pasižadėjo baigti statyti sprausminių kariškų lėktuvų dirbtuvę.

Indijos vyriausybė pasižadėjo mokėti rusams už gautus ginklus.

NAUJĄ PERVERSMĄ PIETŲ VIETNAME ĮVYKĖ GENEROLAS LAM VAN PHAT

Iš gen. Khanho vadovaujamos valdžios pusės nebuvo jokio pasipriešinimo

SAIGONAS, Pietų Vietnamas. — Politinė Vietnamo stabilizacija, kurios siekė iš savo priverstinių atostogų sugrįžęs generolas Khanh, nėjo vėjais. Nepadėjo jo derybos su budistais, nepadėjo nei pašalinimas iš pareigų visos eilės įtakingų Vietnamo generolų ir valdininkų.

Sekmadienį vietnamiečių daliniai, priklausę 7-tai ir 9-tai kariuomenės divizionams, atžygiavo į Saigoną ir be jokio pasipriešinimo iš valdžios pusės, užėmė krašto sostinę. Pats ministras pirmininkas Nguyen Khanh kažkur pasislėpė.

Naujojo perversmo vadu paskelbė generolas Lam Van Phat, kuris prieš kiek laiko buvo Khanh'o pašalintas iš vidaus reikalų ministerio vietos. Kalbėdamas per Saigono radiją, naujasis krašto šeimininkas pareiškė, kad jis kalbą „tautos išvadavimo tarybos“ vardu. Jis apkaltino Khanh krašto suskaldymu, įvedimu religinių skirtumų į kariuomenės eiles ir nesugebėjimu sudaryti stiprios valdžios. Generolas Van Phat pasižadėjo valdžią greitai laiku perleisti civiliniai vyriausybei, kreipėsi į Saigono gyventojus, prašydamas jų neiti be reikalo iš namų ir nedaryti jokių susirinkimų ar demonstracijų.

Amerikos ambasadorius Pietų Vietname, gen. Maxwell D. Taylor apie naująjį perversmą Saigone sužinojo būdamas Hanolulu, Havajuose. Jis tuoj pat išskrido į Saigoną. Ambasadoriaus žodžiais šis perversmas buvo visai netikėtus.

Perversmo vadai Saigone pasakė, kad jo taryba ir toliau priims merikos pagalbą kovose su komunistine šiaure. O gen. Khanh ir kiti „išdavikai“ bus išmesti iš armijos ir nubausti.

JAV-bių administracijos pareigūnai buvo nustebinti ir sukrėsti naujųjų įvykių Saigone. Čia buvo manoma, kad gen. Khanh yra tinkamiausias vadovas karo ir neramumų sukūrimui krašte. Buvo tikėtasi, kad su gerai organizuotų budistų pagalba Khanh sugebės išlaikyti krašte pastovumą ir tvarką.

Nelengvas karas prieš komunistų valdomą šiaurės Vietnamą reikalauja, kad visos jėgos būtų tam karui ir pašvęstos. Vienok, atrodo, jog vietnamiečiams geriau rūpi politiniai ir religiniai susiskaldymai tarpu-

Pietų Vietnamo premjeras Nguyen Khanh, kuris buvo nuverstas. Sukilimui vadovavo generolas Lam Van Phat.

savyje ir generolų rungtynės dėl valdžios.

Neįmanoma nuspėti, kas rytoj laukia Saigono ir kiek ilgai laikysis naujai iškilusi gen. Lam Van Phat valdžia. Jis ir daugelis apie jį susispyčiusių jaunųjų karininkų yra katalikai. O vadinamoji tautos išvadavimo taryba, kurios vardu jie kalba, galvojanti, kad Pietų Vietnamas dar nepribrendęs demokratinė valdžios formai ir kad kai kurį laiką reikėtų krašto valdžią perimti į savo rankas kariuomenėi.

Šitas paskutinis perversmas yra aiškus katalikų prieš budistus laimėjimas. Ką darys dabar budistų vienuoliai, ar vėl degins save gatvėse, ar imsis ginkluotų demonstracijų ir bado streikų, parodys ateitis. Nėra tačiau jokio pagrindo tikėtis, kad Pietų Vietnamo padėtis staiga pagerėtų, kad staiga nurimtų generolų ir politikų kovos ir kad religija nustotų kišusis į politinius - karinius reikalus.

Smerkia Chruščiovą

TOKIO, Japonija. — Oficiali komunistinės Kinijos spaudos agentūra paskelbė kinų vyriausybės aštrų pasisakymą prieš Maskvą. Ten sakoma, kad „revizionisto Chruščiovo klika jau seniai aprūpina Indiją pinigais ir ginklais, kurie nukreipiami prieš Kiniją“. Kinai paneigia sovietų „Tasso“ agentūros žinią, pavadintą „sienos peržengimu“, kur sakoma, kad Kinija rugsėjo 3 d. buvo peržengusi Indijos sieną prie Sikkim vietovės. Kinai sako, kad „Maskva susitarusi su Indija skleidžia melagingus gandus“.

Prezidentas Tito atvyko į Vengriją

BELGRADAS, Jugoslavija. — Prezidentas Tito atvyko į Vengriją penkių dienų vizitui. Tai yra pirmas Jugoslavijos diktatoriaus vizitas Budapešte nuo 1947 m. Tarp tų dviejų kraštų santykiai buvo nepergeriausi. Vengrijos komunistai laikė jugoslavų Tito dalinai kaltu dėl 1956 metų sukilimo Vengrijoje. Santykiams pakenkė ir tai, kad sukilimo premjeras Imre Nagy buvo pasislėpęs Jugoslavų pasiuntinybėje, iš kur vėliau vengrijos naujasis režimas jį išviliojęs, nužudė.

Paskutiniaisiais metais santykiai ėmė gerėti, prekybos pasikeitimas didėti. Šiemet buvo įsteigtas naujas mišrus komitetas Vengrijos - Jugoslavų ekonominiam bendradarbiavimui ugdyti. Atrodo, kad po šio Tito vizito abu komunistiniai režimai dar daugiau susidraugaus, gal bandysdami sudaryti trečią komunistų pasaulio jėgą tarp Maskvos ir Pekino.

MARIJOS MONTESSORI METODAS

Pedagogės Marijos Varnienės kalba Montessori Mokytojų Paruošos Kursų išleistuvėse š. m. rugp. 25 d. Chicagoje

Tai yra mano atsivertimo žodis į jus, mano mielos montessorietės, jums įžengiant į kelį, kurs veda į pilnesnį vaiko supratimą.

Gal būt, aš ne kiek daug galėjau padėti jums, bet jūs man buvote neįkainojamos vertės. Jūs sudarėte man galimybę su smulkią energiją ir ryžtą tapti mano visam gyvenimui pasirinktą pareigą — tarnauti Dr. Marijos Montessori nustatytiems principams. Stebėdamas jus pamokėu, kaip jūs studijavote vaikus, ir kaip jūs vykdėte praktikos uždavinius, aš turėjau gerėti jūsų išvėrimo ir pasiryžimo. Turiai galvoje nepaprastus vasaros karščius ir ilgus valandas, jūsų neišstantis pasišventimas buvo dar labiau atžymėtinas. Bet buvo laikai, kuomet aš staciai negalėdavau tikėti, kad jūs galėsite suvirstinti tokių daugybę teorijos ir praktikos, kokias buvo jums užbrėžta per tokį trumpą laiką.

Leiskite man palyginti šiandien jus su priešmokykliniu vaiku, kuris ateina pas mus kupinas chaotinių įspūdžių ir žinojimo. Jūs, kaip tas vaikas, esate reikalingos pagalbos, tvarkai nustatyti ir jūsų žinojimų organizuoti.

Zymiai pagelbėtu, jei kas nors kiek parodytų taką, kuriuo yra galima išeiti iš to chaoso.

Jūs studijavote Montessori didaktinę medžiagą, jūs stebėjote praktikos darbą su vaikais, ir jūs sutikote visokių mokytojų. Dabar jūs turite patiesi apsispręsti, kas gi yra tai, kas sudaro Montessori auklėjimą? Ar tai tik viena iš daugelio auklėjimo sistemų, kokias iki šiol žinome, arba yra mokslas tikra to žodžio prasme? Jei tai mokslas, tad ar yra galimas, kad įvairūs asmenys jo pagrindinius principus interpretuotų pagal savo individualines nuomones?

Montessorinis auklėjimas tikrai yra mokslas, jis priklauso prie tikslių mokslų grupės. Jį studijuodami mes turime jį kiauurai pažinti, suprasti ir praktiškai pritaikinti. Pažinti kiauurai metodą, kurs yra pagrįstas moksliniu pagrindu, reikiama galėti pažinti jame tai, kas yra pagrindiniai esminio ir kas yra ne esminio, ir gali kisti.

Dabar trumpai pažvelgkime

į Montessori Metodo pagrindinius principus.

Pirmasis principas: Priešmokyklinio amžiaus vaikai visame pasaulyje yra vienodi; jie turi tuos pačius jautrius savo augimo periodus, ir savo natūraliam išsivystymui yra reikalingi suaugusiųjų pagalba.

Antrasis principas: Nėra jokio skirtumo, kokios tautinės ar rasinės kilmės vaikas yra: amerikietis, ar europietis, spalvotas ar baltas, ginas tolimoje šiaurėje ar pačiame ekvatoriuje. Kad galėtų patapti žmogus, jis turi perėti per vaikystės laikotarpį.

Trečiasis principas: Vaikas pats sukuria žmogų su pagalba savo ypatingos aplinkos. Dr. M. Montessori mums moksliai nurodo, kokios rūšies aplinka kiekvienam vaikui yra reikalinga. Ji parodo, kaip tą aplinką sudaryti ir kokį vaidmenį tame vaidina direktorė (mokytoja).

Ketvirtasis principas: Priešmokyklinis vaikas yra "ne šio pasaulio būtybė". Jis yra lyg būtų iš kitokios karalystės. Visą jo veiklą ir darbą yra kitokie, ne kaip suaugusiųjų. Kad jis galėtų išsivystyti iki savo pilniausio potencialo, jis savo vaikystę turi tinkamai išgyventi. Padėti vaikui taisykliai pasiekti, nėra asmenybės reikalas. Yra reikalas žinojimo, kas daryti ir kaip daryti. Yra reikalas persiimti metodu, paremtu moksliniais principais, reikalinga žinoti, kaip pajuosinti tinkamą aplinką, kaip sugebėti pataunauti vaiko vidujinio vystymosi reikalui. Kad vaikas asmenybė augtų ir vystytųsi, reikia mokėti pamiršti savo asmenybę, savo valios tvirtumą.

Leiskite man pakartoti: vaikas pats kuria žmogų. Aplinka, kurią mes jį įstatysime ir suma, netiesioginis pagalbos, kokią mes jam suteiksime, apspręsti iki kiek jis taps žmogumi, iki kiek jis išvystys savo asmenybę.

Pankštis principas: Kiekvienas vaikas turi kitokią charakterį. Nėra dviejų vienodų asmenybių. Dėlto mes neturime jokiam vaikui primesti savo asmenybės. Jis tobulinasi pats, naudodamas tą pagalbą, kokią mes suteikdame, kuomet jis jos reikalauja. Dėlto mūsų limponuojanti asmenybė turi sumažėti ir net išnykti, idant vaikas galėtų vystytis ir siekti

REIKALUOJU TĄ DUONA IR DRUSKA. — Respublikonų kandidatas į prezidentus Barry Goldwater, Chicagoje, lenkų tautininko Marijos Varnienės pasitikimo rankoje (jei valgo užkandėlį "duona su druska").

universalinio tobulumo per gerai organizuotą ir harmoningą vidujinį savopatį (self).

Dėlto mes turime labai įsisaugoti faktą, kad Montessori direktorė nepaprastai naudoti didaktines medžiagas mokytojai, kad ji neturėtų mokyti klasiškąja to žodžio prasme, ne tikrinti kaip jis supranta savo dirbamąjį darbą, bet ji (direktorė) turi visą laiką ir visur būti pasiekiamas, kada vaikas pats nori jos pagalbos.

Normalizacija

Juo aukščiau kylia civilizacija, juo didesni auga miestai. Tuo pačiu metu vaikas vis labiau yra atskirtas nuo gamtos, atskirtas nuo ramesnio ir normalaus gyvenimo kėlio. Normalusis gyvenimo ritmas yra labiau ir labiau prarandamas. Visa šita proporcingai dauginasi skaitlių vaikų su įvairiais iškrypimais ir ligomis. Vaikai kenčia nuo per daug triukšmo, nuo per mažo tvarkos, nuo per daug skubėjimo ir permušo, progų patapti savistokiu.

Mes turime padėti iš mūsų mažų vaikų gyvenimo visus tuos trūkumus ir visus ekscesus (perviršius). Tai nėra lengva padaryti, kadangi mes neturime atitinkamų namų, patalpytų specialiai vaikams, kur jie galėtų ilgus valandas ramiai būti. Mes jiems turime tik poros, trejetos valandų klases, ir per tą laiką mes neva turime padėti vaikui iškilti iš chaoso, pagelbėti jam įsigyti sugebėjimą protauti, padėti jam atskirti tai, kas jam leistina daryti nuo kas neleistina, pažinti skirtumą tarp gero ir blogo, tarp laisvės ir pasileidimo (dablinkvencijos). Kai kurie tų dalykų yra lengvai pasiekiami, kadangi vaikas turi įgimtą polinkį suprasti, kas yra gera, ir kas yra bloga. Veikimo ar judėjimo pagalba mes galime jam perteikti savo patarimą, kaip yra galima dar geriau suspausti.

Pagal Dr. M. Montessori pirmas dalykas, ką vaikas turi atskirti, yra patapti nepriklausomam ir socialiam. Pirmiausia, vaikas turi išsivaduoti iš jį supančio chaoso, turi koncentruotis ir praktiško gyvenimo pratimus ir patapti nepriklausomas. Iki to laiko jis negalės sėkmingai dirbti su Montessori didaktine medžiaga, kuri reikalauja dėmesio ir tvarkos.

Dėlto normalizuojanti vaikus pirmomis dienomis geriau yra neturėti klases kambaryje per daug reikmenų (didaktines medžiagas), ypač jokių ekstraparatų daugių negu yra nustatyta Montessori medžiaga, kadangi kiekvienas papildomas dalykas, kuriame nėra įrašytos paklaidų kontrolės, bus tik klaidūs vaiko normalizavimui.

Absoliučiai nėra jokio reikalavimų ar versio.

Direktorė pati turi būti gerai paruošta. Ji turi kiauurai pažinti Montessori principus, ji turi žinoti, kaip tiksliai panaudoti aparatus, ji turi mokėti pajusti vaiko asmenybę ir ją gerbti pilna to žodžio prasme. Aš pakartojau, ką esu sakiusi savo pirmojoje pamokotėje — negalima ne apskityti, kaip rimtas turi būti direktorės pasiruošimas jos šventam darbiui. Leiskite man jūsų paklausti, kiek daug esate ta kryptimi padariusios, nuo šių kursų pradžios?

Priešdams prie jūsų dispozicijos prie vaiko paruošimo, priešdams prie jūsų Montessori principų išsivystymo, jūs dar turite įsigyti praktiškos patirties kurį laiką dirbdamos drauge su patyčiosiomis direktorėmis. Kai baigsite šią pasikūnijimo savoparuošos, puse, tuomet kelias į mokslinę Montessori ideologiją jums bus atviras. Tuomet su pilnu supratimu jūs atsikvysite įpatos nuomones, kad suaugusiųjų asmenybė turinti būti vyriausias faktorius formuojant vaiko išsivystymą (kaip mes vaikų mokytoje, mes jam prismetame savo suaugusių asmenybę). Tuomet jūs nebesiškėsite kontroliuoti vaiką savo stipresne valia. Jūs vaiko nebekomanduosite pamokomis, bet baudomomis.

Mes esame matę per daug visokių skirtingų sistemų, taip jog mūsų tradicinė nuomonė apie vaiką yra pasidariusi negatyvi. Visa tai yra tikra kliūtis tikram supratimui Montessori Metodo, atpažinimui ir pažinimui naujo vaiko, kurį mums atrodo Dr. Marija Montessori. Tos kliūtys turi būti nugalėtos arba pašalintos iš kelio kuriuo nors kitu būdu. Bėgiodamos aplinkui krūmą mes niekuomet nepažinsime tikros Montessori Metodo.

Aš esu dėkinga Dr. Fleege už progą dalyvauti šiuose Montessori Mokytojų Paruošos Kursuose. Čia apsvaistymui buvo patiekta įvairių patirdžių. Tačiau vietoje dirbė individualiai su skirtingomis pažiūromis, vėrciau pasakysime: "Pirmiau pasidaruokime drauge, kad bendrai pažintume tikrąjį Montessori mokymą. Daugiau įsijauskime į jos vertingą patirdrą į vaiko prigimtį ir padėkime kitoms įsijauti — ruošti kelią". Kaip Martin Mayer rašė: "...Montessori yra gerbiama šiandien už jos originalią įvairų ir mokymo proceso prigimtį ir mokyklos potencialą". Marija Montessori atkreipė dėmesį į savo darbą jį dirbdama — ne kalbėdama.

Mūsų bendras siekis turi būti žmogaus atnaujimas per vaiką.

Jūs žokate nekultūringai

Jaunimui skiriamas laikraštis "Komjaunimo Tiesa" (Nr. 132) paskelbė piktas pastabas apie Lietuvos miestuose ir mažesnėse vietovėse rengiamus šokių vakarus. Kiekvieną savaitgalį jaunimas užpildas sales, kur tik vyksta poilsio vakarai ar šokiai. Tačiau laikraštis apgailėstauja, kad tie vakarai nekultūringi, laibe dažnai pasitaiko įsigerūs. Laikraščiu rūpi estetinis šokių atlikimas, tad jis pasipiktinęs šokėjų nekultūringumu. Girdi, atsiranda tokių porų, kurios susitabiną "visom keturiom", svyruoja tai į vieną pusę, tai į kitą. O kai užgrojamas greitesnio tempo šokis, tai tos poros pradeda kraipytis, sulinksta lyg seniai... Laikraštis ragina tokius "stulivas" net įspėti, nes gal jie ne iš blogos valtos taip elgiasi. Jie esą nusižiūrė "į kitus" (seka, Vakarais). (E)

RIKITE JAV TAURYMĄ BONUS

ANTANAS GINTNERIS

Jaudinančios vietovės Pensilvanijoje

Įspūdžiai važinėjant po Wyomingo slėnius ir kalnus

(Tęsinys)

Tame straipsnyje buvo pabrėsti ir Lietuvos žydai, kurie, norėdami patekti į Ameriką, kombinavo tai padaryti Lietuvos emigrantų sąskaita. Ar tokių ūkrai buvo — sunku pasakyti, bet kad žydai lietuviams patarnaudavo išvažiuojanti, teisingiau sakant, išbėgant į Ameriką, tai faktas. Juk visi lietuviai, kurie važiuojo iš Lietuvos be rusų leidimo, gaudami užsienio pasą,ėjo slapta per Vokietijos - Rusijos sieną, o tą visą kelionę nuo jų namų iki perėjimo sienos, o dažniausiai iki kelionės galo Amerikoje, gaudavo išsiperkant vadinamą bilietą, arba kaip jį tuomet žmonės vadindavo "šipkortę", iš savo agento, kuris dažniausiai būdavo žydas.

Vienas laikraštis kartą buvo parašęs, kad tokie agentai už patarnavimą gaudavo iš kitų agentūrų atitinkamą nuosimtį, jiems priklausanti už žmonių parengimą kelionei iki Vokietijos sienos, tvarkingai ir saugiai jos perėjimą, paperkant pasienio tarnybos rusų sargybinius arba pereinant sieną be jų žinio, o vietos ūkininkui ar kitam žmogui padedant. Lietuviai per visą savo maždaug 50 metų emigracijos laikotarpį, galėjo sumokėti žydams ar kitiems agentams apie 5 milijonus rublių!

Šiokiū amatu vertėsi daugumoje žydai, kurie turėjo artimų santykius su užsienio laivakorčių pardavėjais. Idomu pasiklausti, kaip pasakoja 1890 m. laikraštis "Oklinkas", kuris mėgo dėti įvairius, kurie galėtų padėti sulaukyti lietuvių emigraciją į Ameriką, gasdinimus. Jisai manė, kad Lietuvoje nebuvo raštines agentų, kurie naudodami valdžios parinktus valdininkus galėtų vilioti lietuvius laimės ieškoti Amerikoje, bet kiekviename kaime, o gal ir kiekviename kaime

yra atskiri gundytojai, taip pat žydai, visokiais būdais prigaudinęjantieji tamsius žmones. Toliau sakoma, kad vienas žmogus neseniai buvo grįžęs iš Prūsų ir užėjęs pas gerą pažintą prašyti duonos ir pašilpos. Tas žmogus buvo grįžęs iš Hamburgo ir štai ką jis pasakojo:

"Minutuose yra žydų, kurie vilioja bėgti į Ameriką ir pardavinėja laivakortes; mūsų buvo apie 20 vyrų, nusipirkusių tokių laivakortę; kiekvienas buvo sumokėjęs po 60 rublių. Kai nukeliavome į Hamburgą, tai sužinojome, kad mūsų laivakortės netinka: mat, žydas pats prigaminio laivakortę ir jas pardavinėjo; tada, žinoma, kam dar užteko pinigų, paimitų iš savo agento, kuris dažniausiai būdavo žydas.

Toliau autorius plačiai pasakoja apie tokias apgyvystes kitose valstijose. Jos buvo būdingos ir tiko įspėjimui mūsų tautiečių nuo nelaimės, kuri juos galėjo iškilti ir sumaišyti jų visus planus laimingai pasiekti tai visų išsivystę, gražią ir turtingą Ameriką. (Bus daugiau)

"NAUJIENAS" SKAITYTOJŲ VISŲ SROVŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADOUDA TEISINGAISIAIS ŽINIAMS IR GERIAUSIUS PASTUS

The Treasury introduces a \$75 Savings Bond

For your convenience, the Treasury Department now offers a new denomination Series E Savings Bond.

It's worth \$75 when it matures in 7 1/2 years. Sells for just \$56.25.

And like all the other denominations of U. S. Savings Bonds, it's dedicated to the cause of freedom.

It's on sale now. Buy it where you work or bank.

Quick facts about Series E Savings Bonds

- You get \$4 for every \$3 at maturity
- You can get your money when you need it
- Your Bonds are replaced free if lost, destroyed or stolen
- You pay no state or local tax and can defer the federal tax until the Bonds are cashed
- Buy E Bonds for government Bonds for current income

U. S. SAVINGS BONDS
"Operation Security" May 7 to July 4

The U.S. Government has set up for the convenience of the Treasury Dept. Branch The Advertising Council has the responsibility for their public relations program.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

NAUJIENOMS REIKIA NAUJŲ MASINŲ

Iki šio meto NAUJIENOS nepaėdė pagalbos. Per 50 metų jos leido dienraštį, besiversdamas vien tik iš gamtos prenumeratos, skelbimų, spaudos darbų ir palanavimų uždirbtas pinigais. Niekad didelių atsangų neturėjo, bet per 50 metų dienraštį spausdinome ir lebespausdinome.

Galėtume ir toliau taip verstis, bet jaudiname, kad mūsų naujienos būtų tikrai. Visa pasaulio pramonė turi persivarkyti, prisitaikyti prie naujesnių, geresnių ir kai kuriais atvejais net pigesnių gamybos procesų. Pieno pramonė statosi naujas krosnis, geležinkeliai taisosi naujus lokomotorus, spausdinimo pramonėje taip pat padaryta didelė pažanga. Daugelis didesniųjų dienraščių įsigijo naujas mašinas.

NAUJIENOMS taip pat reikia naujų masinų. Vieną kitą spaudos darbų mašiną ir mes esame įsigiję, bet didžioji mašina yra ta pati, kurią nusipirkome prieš 50 metų. Modernios apustuovės mašinos brangios. Jau pirma galėjai nusipiekti mašiną už kelis šimtus ar kelis tūkstančius dolerių, tai šiandien naujoms mašinoms reikia šimtų dešimčių tūkstančių dolerių.

NAUJIENAS įsteigė Amerikon atvaizavę Lietuvai, kurie jautė, kad reikalingas teisingas ir tikslus informacijos šaltinis. Jas rėmė platus Amerikon lietuvių abiotankas. Per 50 metų NAUJIENOS taravo Amerikon lietuvių visuomenai ir kovojo už Lietuvos laisvę. Todėl dabar ir turime būti į visuomenę.

Minėdami 50 metų sukaktį, norime atkviesti reikalingas sumas pinigų, kad galėtume smulkiu apustuovės mašinomis ir galėtume leisti dienraštį dar ilgiau, patalpusi mūsų. Yra reikiama naujo preso, rankia mašinų, foto apustuovės mašinų ir kitas spaudos darbas. Esame įsteigę NAUJIENŲ MASINŲ FONDĄ ir prašome visų mūsų draugų ir rėmėjų pagalbos. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENŲ MASINŲ FONDAS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois

NAUJIENŲ RENDOVĖ

DEL RUGSEJO 8 D. SVENTES

Kodėl tautinė šventė—rugsėjo 8—vis rečiau beminima?

„Draugo“ Nr. 206 (rugs. 1 d.) buvo įdėtas Jz. P. straipsnis „Reičiai išnaudojama proga“, kuriame buvo panagrinta tautinė šventė — rugsėjo 8-os — reikšmė mūsų kultūros ugdymui, stiprinimui ir tęstinumui. Jz. P. iškelta klausimas dėl tos tautinės šventės yra trumpai suglaustas tokiuose jo posakiuose: „Kažin kodėl rugsėjo 8-ji, kuri taip ryškiai sujungia dabartinius laikus su senąja didinga Lietuvos istorija, vis rečiau beminima išėjimoje. Mūsų tautai besigrumiant dėl savo išlikimo toji šventė yra viena iš priemonių pasisemti stiprybės ir ryžto tautos likiminei kovai tęsti ir laimėti. Šiandien vyresniosios kartos dėmesys ir akys yra nukreiptos į mūsų tautinės gyvybės tęsėją — lietuviškąjį atžalyną.“

Norint surasti atsakymą į tokį klausimą reikia trumpą žvilgsnį mesti į praeitį, kada buvo sugalvota toji tautinė šventė — rugsėjo 8-ji. Būtent, reikia pažvelgti į 1927 metus. Kai tais metais (1927) artėjo gegužės mėnuo, tad visur Lietuvoje žmonės jau rengėsi iškilmingai minėti gegužės 15-ios tautinę šventę, kadangi toji gegužės 15-ios šventė buvo atžymėta Lietuvos švenčių įstatyme, nes 1920 m. geg. 15 d. buvo susirinkęs demokratišku būdu išrinktas Lietuvos Steigiamasis Seimas, kuris tą patį dieną patvirtino Lietuvos Tarybos Vasario 16 d. sprendimą, kuriuo buvo paskelbta atstatyta nepriklausoma Lietuva. Tačiau po 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo susidariusios diktatūrinės vyriausybės asmenys, kurie su panika žiūrėjo į Steigiamąjį Seimą ir kitų Seimų darbų, labai kreivai žiūrėjo į tokią tautinę šventę (gegužės 15-ją), tad jie pirmiausia tais 1927 metais paskleidė žinias, kad tautinė šventė nukeliama į rudenį, ir rugsėjo 8-ją, kada prieš 500 metų kunigaikštis Vytautas Didysis ruošėsi užsidėti karaliaus vainiką. Nors iš tikrųjų ligi tos 500 metų sukakties dar buvo likę trys metai (t. y. ligi 1930), bet prie tos šventės surengimo tautininkų vyriausybė iš anksto ėmė ruošti ir buvo maniusi, kad tokiu būdu bus lengva atsizadėti šventi gegužės 15-ją.

Taigi iš vadinamojo švenčių įstatymo gegužės 15-ji buvo ištraukta, ir kasmet vis buvo minima rugsėjo 8-ji.

Čia turiu pažymėti, jog ir tais laikais tekdavo iš daugelio nugarsti, kad daug geriau būtų buvę padaryta, jei nebūtų buvusi panaikinta tautinė gegužės 15-ios šventė, nes sukurtoji rugsėjo 8-ios šventė tokiu būdu turėtų taip pat didelį pasisekimą. Mat, rugsėjo 8-ios šventės pro-

ga galima visiems ryškiau prisiminti Vytautą Didįjį ir apskritai Didįjąją Lietuvos kunigaikštiją, ir tautai būtų labai svarbu, kad tokiais atvejais būtų galima visiems geriau prisiminti visokius Lietuvos istorinius įvykius.

Gegužės 15-sios kaip antrąjį po Vasario 16-ios tautinę šventę visada būdavo gražiai minima. Ypač jaunimui būdavo patogiaušios sąlygos dalyvauti tokioje šventėje. Ir visiems tokia proga buvo malonu prisiminti visus įgytus laimėjimus nuo Steigiamąjo Seimo sušaukimo dienos ir įsidięti sau į širdį tolimesnį patsyryžimą dirbti savo tautos gerovei.

Gegužės 15-ją dieną atitinkamai būdavo pagerbiamas atminimas tų kovotojų, kurie yra žuvę kovodami už Lietuvos laisvę. Kadangi St. Seimas sudarė Lietuvos konstituciją ir dar išleido žemės reformos įstatymą bei visą eilę dar kitų svarbių įstatymų, tad gegužės 15-ją dieną būdavo gera proga pasakyti vieną kitą žodį visiems apie tokius kilnius dalykus.

Jei nebūtų buvę 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo, tad nežinia, ar rugsėjo 8-ji būtų buvusi kasmet švenčiama. Žinoma, 1930 metais, kada buvo sukakę 500 metų nuo Vytauto Didžiojo, būtų buvusios tos sukaktuvės pamintės, o paskui gal ir toliau kasmet tokia diena būtų švenčiama. Jei nebūtų buvusi panaikinta gegužės 15 d. šventė, tad reikia manyti, kad ir rugsėjo 8 d. šventė būtų visada gražiai minima. Tenka čia dar pasakyti, kad rugsėjo 8 d. yra bažnytinė katalikiška šventė — Šv. M. Marijos gimimas, ir tokia bažnytinė šventė, kuri visoje Lietuvoje buvo iškilmingai švenčiama, kažkaip nustelbia tą tautinę šventę.

A. Kelmūtis

LOS ANGELES, CALIF.

Vyresnieji keliai iš didmiesčio

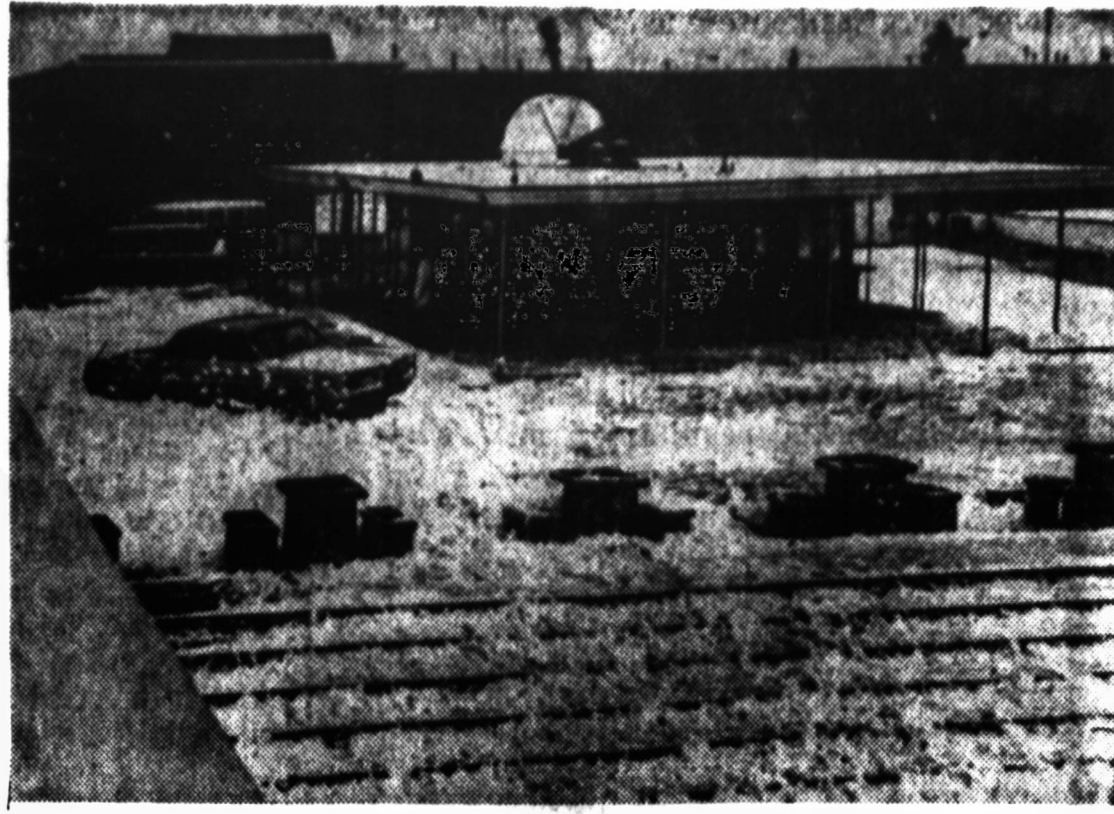
Pas mus vyresnio amžiaus žmonės iš didmiesčio keliai į priemiesčius. Daugelis lietuvių traukia į Sun City, Cal., kur gana malonios gyvenimo sąlygos.

Leo Schultz su žmona surengė labai gražias išleistuves abiemis Andrews. Išleistuvių banketas jiems buvo suruoštas Mačenių rezidencijoje, 967 4th Ave., Los Angeles, Cal.

Buvo sukviešti patys artimiausieji draugai, visi gerai pavaišinti. Atsisveikinimo banketo ruošėjai yra visiems dėkingi už atsilankymą.

Čikagiečiai atostogauja Kalifornijoje

Jonas Yla, Hariet, Felix ir Agnes Sungailos atostogavo Ka-

Ne pūga padengė baltu sluoksniu Jacksonville Beach, Fla., paplūdimį, o putos uragano Doros suplakto vandenyne ir svietos į krantę.

lifornijoje. Jiems labai patiko Los Angeles miestas ir apylinkės. Feliksas Sungaila svajoja persikelti į Kaliforniją ir nuolat čia apsigyventi.

Visiems Kalifornijos lietuviams tai būtų naudingas dalykas. Kaip žinote, Sungaila yra geras ruginės duonos kepėjas. Jeigu jis iš Kalifornijos rugių sugebės iškepti tokią pat duoną, kokią jis kepa Chicagoje, tai esu tikras, kad jam nebus čia sunku įsikurti. Mes esame išsilgę geros lietuviškos ruginės duonos.

Antanas Skyrius buza verda

Gaila, kad Los Angeles Piličių Klubas taip jau labai nusileido Antanui Skyriui. Vietoj visiemis lietuviams naudingo darbo, Skyrius pradėjo čia buza virti.

Jis nedaro nieko naudingo Kalifornijos lietuviams, bet savo spaudoje visus kritikuoja, o dažniausiai šmeižia mums visiems pažįstamus ir žinomus visuomenės veikėjus. Iki šio meto mes per pirštus žiūrėjome į jo „darbus“, bet man atrodo, kad jau metas kas nors daryti. Jis jau tiek toli nuėjo, kad net ir prie Dr. P. Grigaičio pradėjo kabinti. Šis mūsų „drąsuolis“ dar be kelių bėginėjo, kai Dr. Grigaitis kovavo prieš lietuvių tautos priešus.

Jei jis tik sau buza virtų, tai galėtų būti jo dalykas, bet kai jis pradėjo kitas taškyti ta buza, tai jau metas susirūpinti.

Buvo gražus piknikas

Los Angeles lietuvių buvo suruošę didelį pikniką. Teko įdėti daug darbo, bet suvažiavo daug žmonių. Aišku daiktas, kad piknikas ir pelno daug atnešė.

Bruno Gediminas, Lithuanian Melody Hours programos direktorius, ne tik gražiai visiems pagroja, bet ir mandagiai patarnauja. Jis neatsisako paskelbti atsiųstus pranešimus apie susirinkimus ir parengimus.

Kanadietis John Bajoras, su sūnum toli važinėjęs ir daug matęs, iš New Yorko užsuko į Los Angeles pasisvečiuoti. Buvo užėjęs į Pasaulio Parodą. Ten, sako, yra daug įdomių ir vertų dalykų pamatyti.

Leo Schultz ir Jonas Miglinas atsinaujino Naujienas ištiesiems metams, šis dienraštis jiems patinka, randa gerų informacijų. Dienraštį atsinaujino ir Mike Karnila, gyv. Sunland, Cal. Visi šie naujieniečiai, besidamį savo prenumeratas, sveikina Naujienas 50 metų sukakties proga ir linki joms dar 50 metų gyvuoti. Nei vienas kitas Amerikos lietuvių dienraštis tiek nepatarnavo lietuviams, kiek yra padariusios Naujienos.

K. G. Urnežis

„NAUJIENAS“ SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD „NAUJIENOS“ PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS

X-TOJI KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Dešimtoji Kanados Lietuvių Diena šiemet daroma Hamiltone, spalio 10, 11 ir 12 dienomis. Kanadoje tuo laiku yra Padėkos savaitgalis. Kanados Lietuvių Dienų rengimas yra jau dešimtmečio tradicija. Pirmoji tokia diena buvo surengta Hamiltone 1953 m. Hamiltonas po to dar turėjo VI-tą Kanados Lietuvių Dieną. Dabar tai daroma jau trečią kartą Hamiltone ir dešimtą kartą Kanadoje.

Šie metai mums išviettintiesiems yra suaktuviniai metai. Šią vasarą suėjo dvidešimt metų, kaip mes esame atskirti nuo savo žemės ir gyvename tremtinių gyvenimą. Istoriškai gal tai trumpas metų laikas, bet žmogaus gyvenime — gana ilgas laikotarpis. Daug kas keitėsi per tą laiką. Pritaikant naują lietuvių kartą, kuri tėvynės niekada nėra matę. Bandykime skaičiuoti tuos, kurių per tą dvidešimt metų netekome. Jie atsisakė nuo mūsų degdami vilnim ir noru — dar kada savo akimis pamatyti išlaisvintą savo kraštą. Siemet į Hamiltoną nebeatvažiuos daug I-sios Kanados Lietuvių Dienos dalyvių. Bet suvažiavo daug jaunų, nematytų lietuviškų veidų. Mūsų pareiga yra jiems perduoti ir įskiepyti tą Dariaus Girėno palikto testamento dvasią, kad ko mes negalėjome padaryti, tegu mūsų jaunoji Lietuva perėmusi neša tą laisvės žiburį toliau ir tęsia kovą dėl laisvos tėvų žemės.

Šitas yra siemet jau antras didesnis lietuvių sąskrydis Amerikos kontinente. Vasarą turėjome Lietuvių Dieną Niujorke. Tokių dienų niekada nebus per daug. Visada bus laimėjimas, jei pavyksta suburti didesnę skaičių savo tautiečių į vieną būrį. Tik iš tokių susibūrimų ir sąskrydžių žmonės ką nors išsiveža. Ar nejasijuntame visi draugiau pamatę, kad mūsų dar tiek daug, kad esame organizuoti ir kad reprezentuojame savo tautos dalį? Atliekame taip pat sa-

vo tautos demonstraciją prieš kitus.

Svetei ruošti komitetas, pasiskirstęs darbo sritim, jau baigia paruošiamuosius darbus. Yra išnuomotos geriausios miesto salės sporto varžyboms ir koncertui. Susipažinimo vakarui — šokiams yra gauta didžioji kareivinių salė. Vakarui gros lietuviškas Vyt. Babecko orkestras. Sportinėms rungtynėms yra pakviestas Klevelando, Ročesterio ir Toronto lietuvių jaunimas. Koncerte sutiko dalyvauti sol. D. Stankaitytė, sol. J. Vaznelis ir sol. Vcl. Verikaitis su Hamiltono A. V. parapijos choru. Dainuovauja taip pat muz. St. Gailevičius iš Toronto. Paskaitą skaitys sociologas dr. Ant. Musteikis iš Buffalo, N. Y. Pasirodys tautinių šokių grupė „Gyvataras“, vad. G. Breichmanienės. Sekmadienio iškilmingoms pamaldoms mons. dr. J. Tadarauškas parūpino miesto St. Mary's didžiąją katedrą. Tikimasi daug augštų lietuvių svečių ir kanadičių — miesto provincinės ir federalinės valdžios atstovų.

Į mūsų Kanados Lietuvių Dienas visada suvažiavo nemažai lietuvių ir iš Amerikos. Šiais metais ši šventė daroma mėnesiu vėliau. Gal nebus tiek daug atostogaujančių, bet užtat nebus ir tų varginančių vasaros karščių. Kanados Lietuvių Dienai ruošti komitetas tikisi, kad bent artimųjų Amerikos miestų lietuvių spalio 10, 11 ir 12 dienomis norės pabūti svečiais visada kitus maloniai priimančio Hamiltono. Tad ruoškimės visi vykti į X-tą Kanados Lietuvių Dieną Hamiltone!

Kanados Lietuvių Dienai Ruošti Komitetas

GERBIAMAS NAUJIENŲ PRIETELĖ, PAAUKODAMAS NAUJIENŲ MĄSŲ GONDUI ATLIKSI DIDELĖ IR GARBINGA DARBA, KIEKVIEŠA DIDELĖ AR MAZA AUKA BUS TINKAMAI ĮVERTINTA.

NEW YORK, N. Y.

Dar vienas naujas kapas Cypress Hill kapuose

Šių metų rugpjūčio mėn. 7 d. — paskutinę savo atostogų dieną — Cape Cod išvažiavęs motoriniu laiveliu į okeaną ir beužvedant sustojęs motorą — nuo širdies smūgio mirė Antanas Goeldneris, einęs šešiasdešimt pirmuosius amžiaus metus.

Velionis buvo gimęs Telšiuose, Oskaro Goeldnerio, Telšių vaistinininko ir ilgamečio Telšių burmistro šeimoje. Buvęs senesniosios vokiečių bavarų kilmės, kaip rodo jo pavardė (jo bočiai atvykę Lietuvon gaile aštuonioliktojo šimtmečio įsteigė Telšiuose vaistinę), jis nepasinaudojo vokiečių repatriacijos privilegijomis ir pirmos bolševikų okupacijos metu pasiliko Lietuvoje, kartu su savo tėvynainiais nešti visus okupacinius sunkumus. Tai nedaug tokių vokiečių kilmės buvo, kurie savo kilmės privilegijomis, — gėlbėtis nuo rusų — bolševikų nepasinaudojo. Velionis skaitė, kad reikia išgyventi kartu su tauta ir jos sunkumus, ne tik malonumus...

Areštuotas ir naktimis ištisomis valandomis bolševikų tardomas ir tik kilus karui neišvežtas į Rusijos gilumas, antrosios bolševikų okupacijos metu apledo Telšius (Lietuva), persikėlęs į Vokietiją ir, pagal DP teises, emigravo į JAVAlstybes.

Pirmomis dienomis velionis dirbo New Jersey restorano virtuvėje, vėliau gavo gydytojo pareigas New Yorke ligoninėje, kur abudu su žmona, medicinos d-re, dirbo iki mirties. Velionis medicinos mokslus baigęs Vienoje (Austrijoje), nebuvo dar Lietuvoje įsigijęs medicinos gydytojo praktikos teisių, tačiau išlaikęs čia reikalingus egzaminus ejo ligoninėje gydytojo pareigas.

Antanas Goeldneris buvo visiškai suaugęs su Telšiais, žemaičių kraštu ir visa Lietuva, su kuria jam nepaprastai buvo sunku atsiskirti. Jis mylėjo savo kraštą, žemaičių žmones, jų papročius, gyvenimo būdą ir daug su tais žmonėmis bendravo. Savo pokalbiuose jis vartodavo žmonių charakteringus posakius, patarles iš jų namų apyvokos, sveikatos, medžioklės (jis buvo didelis medžioklės mėgėjas), bei santykių su valdžios įstaigomis... ir visą tą gryniausia žemaičių tarme.

Jis buvo vedęs med. gydytoją

A. Zilytę, kilusią iš vargdienų kairiųjų (socialistinių) pažiūrų, su kuria jis nepaprastai gražiai sugyveno. Amerikoje jis nepriėmė sustojusį motorą — nuo širdies smūgio mirė Antanas Goeldneris, einęs šešiasdešimt pirmuosius amžiaus metus.

Velionis buvo ramaus, taikingo būdo, išekodamas visur teisybės santykiuose su žmonėmis. Per visas tris dienas jo apleistą gyvybės kūną „Cypress Hill“ kapinių koplyčioje lankė daugybė žmonių įvairių pažiūrų, tautybių, rasų, įvairių religijų — krikščionių, musulmonų, budistų, su kuriais jam teko bendrauti gyvenime ir dirbant ligoninėje — atiduoti jam paskutinę pagarbą. Tas pats buvo parodyta palydint jį į kapus.

Antanas Goeldneris nenorėjo mirti svetimoje žemėje ir vengė apie mirtį kalbėti. Po pirmo priepuolio vengė viešumos, taupydamas jėgas grįžti Europon — Lietuvon. Tačiau trečias priepuolis jį pakirto... Tik trumpai prieš mirtį lankydamas su žmona „Cypress Hill“ kapines, kur palaidota daug lietuvių (škėma ir kiti), jis pasakė savo žmonai: „Tu čia mane palaidosi“. Ji išpildė jo norą...

Beglododama jį po pirmo ir antro priepuolio, jį prie duobės padėjo ir toliau jojo neapleisti, nusipirkus šalia jo žemės sklypą ir savo amžinam poilsiui.

Antanas Goeldneris nesugrįžo į savo mylimus Telšius, į mylimą žemaitiją. Jis nesutiks daugiau žmonių, kuriuos taip mylėjo... Bet jis atsigulė amžinam poilsiui šalia savo krašto žmonių, nors svetimoje žemėje. Nepasiekusiam to, apie ką svajavo, tebūnie jam paguoda išpildžius nors dalinį jo norą!

V. Žemaitis

Žalgiriečiai laimėjo sovietų čempionatą

Sovietų Sąjungos akademinio irklavimo pirmenybėse Chimkuose ties Maskva vėl laimėjo Vilniaus „Žalgiris“ aštuonvietė ir ketvirtą kartą tapo Sovietų Sąjungos čempione. „Žalgiris“ aštuonvietės irklautojai vyks į Tokio olimpiadą ir, jų nuomone, stipriausiu varžovu laikytini vokiečiai.

(E)

Civiliai apsirūpę saugumo pareigūnai perspėjo dėl pavojaus minia, susirinkusią San Diego, Calif., Goeldnerio kaimo pasiklausyti. Pavojus kilo ne tik dėl gaisro, kiek dėl to, kad masyviai plieninės kopėčios buvo nuolatės į gatvę. Sen. Barry Goeldneris turėjo turiam laikui nutraukti savo kalbą.

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate

4 1/2%*

per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone MAymarket 1-3020

* All deposits insured to \$10,000 by the Federal Reserve System as Agent of the United States Government.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1129 South Halsted Street, Chicago 3, Ill. Telephone 1-4100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
In Chicago \$12.00 per year, \$6.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$12 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.
10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Chicago ir priemėsiūnės
metams \$12.00
pusiui metų \$6.00
tris mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisas atidaro kasdien. Išėjimas savaitinis, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Nedėliandienis — iki 12 val.

Goldwateris puola Aukščiausiąjį Teismą

Atvykęs į Čikagą, sen. Barry Goldwater pereitą penktadienį pasakė kalbą American Political Science Assn. susirinkime, puldamas prez. Johnsoną ir Aukščiausiąjį Teismą.

Dabartinį JAV prezidentą republikonų kandidatas lygino su kitų šalių diktatoriais, kurie suėmė į savo rankas visą valdžios galią ir paliko žmones beteisais.

Panašų priekaištą Goldwateris padarė ir Aukščiausiam federaliniam teismui, sakdamas, kad tas teismas esąs aršiausias JAV konstitucijos laužytojas! Goldwateris smerkė Aukščiausiojo teismo narius už jų sprendimą, draudžiantį kalbėti maldą viešosiose mokyklose, ir už jų įsakymą pertvarkyti kiekvienoje valstybėje (steite) rinkimines apygardas pagal principą "vienas žmogus, vienas balsas". Šitam teismo "savivaliavimui" jisai pašventė didžiausią savo kalbos dalį.

Goldwateris pareiškė, kad Aukščiausias teismas savo sprendimais užpurvavo (neteisėtai pasisavino) įstatymų leidimo galią ir pasikėsinio ausiaurinti priklausancias paskiroms valstybėms teises.

Klausytojai jam mandagiai aplojo, bet entuziazmo neparodė. Jie davė progą jam išdėstyti savo pažiūras, tačiau pritari tioms galėjo tik mažuma, nes jos klaidingas ir nebetinka dabartinio gyvenimo sąlygoms bei reikalavimams.

Priekaišdomas prez. Johnsonui diktatoriškus užsi-mojimus, Goldwateris savo aiškiai netiesą. Bet jisai stengiasi diskredituoti taip pat ir Aukščiausio teismo autoritetą. Prie ko gi tai veda?

Bet Arizonos senatoriui nesvarbu. Jisai nori, kad JAV pasuktų atgal, į 18-įjį šimtmetį, ir jisai nepaiso, kokios būtų to posūkių pasekmės. Jo ekstremizmas (kalbose) yra taip pat nevykęs, kaip ir kraštutinių kai kurių, prieš kuriuos jisai sakosi esąs griežtai nusistatęs.

Maskva neteko atomo eksperto

J vakarus pabėgo prof. Heinz Barwich, vienas didžiausiųjų atomo jėgos tyrimo ekspertų komunistų šalyse ir vyriausias branduolinių pabūklų gaminimo inžinierius sovietinių valstybių bloke. Jisai yra gavęs už savo nuopelnus Stalino premiją.

Prof. Barwich, 53 metų amžiaus, gimęs Berlyne. Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje nuėjo dirbti rytinei Vokietijai ir, ilgai netrukus, taip išliko, kad jam buvo pavestos atakingiausios pareigos atomo energijos tyrimo srityje taikingiems tikslams.

Kaip sovietų ekspertas, jisai buvo pasiūstas į tarptautinę atomo energijos konferenciją Ženevoje, kuri prasidėjo šių metų rugpj. 29 d. Konferencijai pasibaigus, Barwich nuvyko į vakarinę Vokietiją ir iš ten atkarijo į Ameriką.

Tai reikią didelį moralinį smūgį Maskvai ir jos vasalams Europoje. Jei toks stambus mokslininkas ir branduolinės jėgos tyrimo ekspertas, labai gerbiamas ir visu kuo apbrūpintas, atsisakė toliau tarnauti komunistų valdžiai, tai reikią, kad tenai yra kas nors labai bloga, ko atsidavęs mokslui žmogus negali pakęsti.

Galima neabejoti, kad pasilikusieji anapus eilinės sienos prof. Barwicho draugai jam pavydi. Jie taip pat trokšta laisvės, bet nesuranda progos ją pasiekti.

APŽVALGA

Airiai ir italai Mass. valstybėje

Pensilvanijoje ketvirtadienį Massachusetts valstybės piliečiai nominavo kandidatus į gubernatorių. Demokratai nominavo savo kandidatą leit. gub. Francis X. Belloti, italą, kuris nugalėjo dabartinį gubernatorių Endicott Peabody.

Republikonai nominavo John A. Volpe, kuris taip pat yra italas.

Tokiū būdu lapkričio 3 d. tos valstybės rinkimuose italai demokratams kovos dėl gubernatorių posto su italu republikonu. Nežiūrint, kuris jų laimės, Massachusetts'o gubernatorių bus italas.

Vienas Mass. senatorius yra airis Edward M. Kennedy (sunkiai sužeistas iškūtuvo nelaimėje), kuris užėmė savo brojo J. F. Kennedžio, mirusiojo prezidento, vietą senate.

Airis yra taip pat atstovų buto spykeris John W. McCormack, atstovas iš Mass. valstybės.

Kitas, vyresnysis Mass. senatorius yra republikonas Leverett Saltonstall, kilęs iš aristokratiškos senųjų "jankių" giminės.

Seniau tie aristokratai buvo galingi Bostone ir Massachusetts valstybėje. Jie kontroliavo bankus ir pramonės įmones, universitetus bei kolegijas ir miestų administracijas. Aukščiausiu aristokratų šeima buvo Cabot šeima ir susigiminiavusi su ja Lodge šeima. Artima jiems buvo Lowell giminė. Su "žemėnės" kilmės žmonėmis jie nenorėdavo turėti nieko bendro.

Buvo sakoma, kad Lowell (buv. Harvardo universiteto prezidentas) kalbasi tik su Cabot, o Cabot kalbasi tik su Dievu ("Lowell speaks only to Cabot, and Cabot speaks only to God").

Bet laikai pasikeitė. Airiai

palaipsniui užkariavo Bostoną, pasidarė įtakingi Mass. valstybėje ir federalinėje valdžioje Washingtone. Airių Kennedį šeimos narys John Fitzgerald Kennedy nugalėjo rinkimuose senatorių Henry Cabot Lodge, o 1960 m. buvo išrinktas JAV prezidentu.

Dabar Massachusetts valstybėje jau pradeda imti viršų italai.

Imigrantų iš Italijos vaikai ir aučiai, dirbdami pramonėje arba versdami amatais ir smulkiaja prekyba, išmoko veikti politikoje ir savo balsais, arba susidėdami su airiais, išrenka savo laučius į valdžios vietas. Demokratijoje nulemia rinkimus balsuotojų dauguma.

Ankačiau balsuotojų mases Bostone ir priemiesčiuose sudarydavo airiai, kurie plaukė tiksliai į šį kraštą, ieškodami geresnio gyvenimo. Jų vadai, laikui bėgant pralobę, nustelbė aristokratiškas Massachusetts steigėjų gimines, kurių dar tebėra turtingos, bet politikoje jau neteko galios.

Amerika, kaip sakė velionis prez. John F. Kennedy, yra imigrantų kraštas.

Net Arizonoje Goldwateris atsisakė

Iš Phoenix, Ariz., praneša, kad didžiausias tos valstybės dienraštis "Arizona Republican", padaręs balsuotojų apklausinėjimą, surado, jog dauguma jų remia prez. Johnsoną, o ne republikonų kandidatą Goldwaterį.

Bet to laikraščio leidėjas Eugene C. Pullman apklausinėjimo rezultatus neskelbia. Jisai yra Goldwaterio rėmėjas ir asmeniškai draugas.

Kai kitų laikraščių korespondentai paklausė jį, kodėl

MUENCHENO SOVIETOLOGAI SVARSTĖ SOVIETIJOS VIDAUS KLAUSIMUS

Šių vasarų Muenchene įvyko Sovietų Sąjungos klausimams tirti Instituto 16-ąjį mokslinę konferenciją. Ji kviečiama kiekvienais metais. Šiais metais jai dalyvavo 190 sovietologų, suvažiavusių iš įvairių laisvojo pasaulio kraštų, be to Instituto moksliniai bendradarbiai ir Europos ir Amerikos kraštuose gyvenę natūralūs korespondentai.

Instituto mokslinės tarybos vadu konferencijai atidarė prof. Tamara Davelin. Jis nurodė, kad tas mokslininkų suvažiavimas laikytinas sėkmingu, nes prieš 10 metų (1954 m.) Instituto veikla buvo neorganizuota. Anuomet buvo įsteigta mokslinė taryba ir nuolatinė komisija. Instituto veiklon įsitraukė mokslininkai — emigrantai iš įvairių Sovietų Sąjungoje gyvenančių tautybių.

Pagrindinė konferencijos tema buvo: "Dabartiniai sovietų vidaus politikos klausimai". Ta tema paruošti pranešimai konferencijos dalyviams buvo išsiuntinti iš anksto ir diskutuoti konferencijos metu.

Čia pateikiame keletą konferencijos dalyvių pareiktų mintių bei teigimų. Jau minėtas prof. Davelin priminė, kad Sovietų Sąjungos kom. partijos 22 suvažiavimo pagrindinis tikslas buvo iškelti vadimamąjį komunizmo statybą. Praktiškame gyvenime tai "statyba" tanka susidurti su visa eile prieštaravimų. Konferencijoje dar pranešimą žymus vokiečių sovietologas, Rytų Europos Instituto direktorius prof. Hans Raupach, išnagrinėjęs kom. partijos pro-

gramos tikslus bei uždavinius, priėjo išvados, kad programoje numatytas gerybių pasiskirstymas pagal poreikius tanka laikyti utopija. Diskusijų dalyvis Dikov pažymėjo, kad vargiai tenka laukti pilnos automatizacijos bei mechanizacijos pramonėje ir juo labiau žemės ūkyje. Jis pateikė daug pavyzdžių iš sovietų spaudos, nurodė, kad komunistinių "darbo pirmūnų" iškelimas sovietų visuomenėje neturi jokios sėkmės, jį žiūrėta su pašaipu.

Siekiant komunizmo statybos, pasak Dikovo, greitai ausidurama su prieštaravimais: pagal kom. partijos programą esą galima "pastatyti" komunizmą tik pasiekus produktų "gausumą", tuo tarpu šis vargiai įmanomas, jei pramonėje ir žemės ūkyje nebus visiškai įvykdyta automatizacija ir jei nebus visuotiniai pakaitas darbo našumas.

Kitas diskusijų dalyvis, Achminov, nurodė, kad totalitarinėje valstybėje esą įmanoma, kad valdžia įvairiomis prievartos priemonėmis gyventojus gali įtaigoti, jog jau esąs pasiekta produktų, gerybių gausuma.

Iš kitų pranešėjų dar galima būtų paminėti mokslinio bendradarbio Jurij Pismennyj mintis. Kalbėdamas apie "naujojo komunizmo žmogaus" auklėjimą, jis pasisakė, kad neįmanoma svarstyti to "naujojo žmogaus" Sovietijoje klausimą neatšivėliant į visą tai, kas dabartiniu metu vyksta pasaulyje. Diskusijų metu visa eilė kalbėjusių pareiškė nuomonę, kad "naujojo žmogaus" problema, tai vienas svarbiausių Sovietų vidaus politikos klausimų ir nuo jo priklausanti ne tik vadimamajai "statyba", bet ir Sovietų Sąjungos ateitis. Tačiau vienas kalbėtojų, Zaicevas, pareiškė, kad visos kalbos apie "naują žmogų" — gryna nesąmonė.

Konferencijoje dar svarstyta kita tema — apie "Sovietų Sąjungos tautybių autautinimą". Šia tema kalbėjęs žinomas sovietų vidaus politikos žinovas prof. Abdurachman Avtorchanovas iškelė mintį: sovietinių respublikų pramonė ir žemės ūkis vystomi tokia kryptimi, kad tuo atveju, jei jos nustotų huvisios Sovietų Sąjungos dalimi, jos būtų visiškai nepajėgios.

Diskusijų metu kai kurie bendradarbiai nurodė į galimą raudonosios Kinijos mostą: esą visai tikra, kad artimoje ateityje ji galėsianti apkalinti Kremlių, nes jis nerusiskųjų respublikų atžvilgiu naudojās kolonizacijos priemones.

Paminėjo L. Girus 80 m.

1926 m. liepos 1 d. Vilniuje miręs poetas Ljudas Gira šių metų rugpjūčio 27 d. būtų suaukęs 80 m. amžiaus. Tai sukaity paminėjo režiminė Lietuvių spauda ir Vilniaus radijas K. Doveika plačiame "Tiesos straipsnyje (Nr. 200, rugpj. 27) pažymi, kad per visą gyvenimą L. Gira buvęs labai artimo internacionalinės tautų draugystės idėjos ir kad rusų tautą jis vadinęs "kilniausia iš kilniausių". Vis dėlto ir Doveika pripažino, kad laisvosios Lietuvos metu L. Gira buvęs glaudžiai susijęs su valdanciomis partijomis, kad jis buvęs pasidavęs buržuazinės visuomenės dekadancijai, savo poezijoje krypęs į simbolizmą, miescioniskumą, erotiką, liaupsinę buržuazinę santvarkos laimėjimus. Persilaužimas L. Girus kūryboje įvykęs 1936 m. ir vėliau jis viręs liaudies... pamiltu poetu.

"Komj. Tiesoje" (Nr. 169, rugpj. 26) apie L. Girą atsiminimus pasakė Jonas Šimkus nurodė, kad L. Gira jau nuo 1935 m. pabrėžtinai stengėsi ugdyti tautų draugystės ir bendradarbiavimo mintis, jis raginęs žmones geriau pažinti rusus, ukrainiečius, gudus. 1940 m. kai sovietams jau užėmus Lietuvą, Šimkus dirbo "Darbo Lietuvos" redakcijoje, L. Gira su grėsmiu užbėgęs ir pareiškęs: "Bėgu prieš sunkių darbų kalėjimo. Šiandien išleidžia iš kalėjimo komunistus. Reikia pasveikinti". Jis uoliai dirbo komunistams i Maskvoje, vėliau Penzoje ir komunistinėje "Lietuviškoje divizijoje" Balachnoje. Į sovietų okupuotą Lietuvą L. Gira buvo parvežtas kaip sunkus ligonis, dešimties ligos negalėjęs vaikščioti. 1956 m. kovo 27 d. jis parąšė paskutinį eilėraštį. (E)

Lietuviai sportininkai i Olimpiadą
Iš Lietuvos rugsėjo mėn. pradžioje gautomis žiniomis tikėta, kad į Tokio sporto Olimpiadą vyks boksininkas Rikardas Tamulis (buvęs dukart Europos bokso čempionas), "Zalgiris" irklautojai su aštuonviete ir kel lengvaatlečiai. Tikimasi, kad Tokio vyks teties metikė Birutė Kalėdienė — paprastai ji geriausioje formoje būna rudenį. Prieš šeserius metus pasauhin rekordą Kalėdienė buvo pasiekusi rudenį. (E)

Foster, kuris buvo suinteresuotas, kad iš botanikos sodas būtų vienas iš tų, kuri užimponuoti atvykusių turistų. Šis to ir pavadintas šis gražusis sodas Foster Botani Garden, kuris turi 18 akry žemės, dau įvairios augmenijos, bet ar jis šiandien dar trunkia turistų — abejoju. Čia netgi auga medžiai, bet pati sodas kiek aplytėtas. Tę kai nevalyti, nėra vandens, kuris aiškint ir vedžiojyt. Be to, turistai lyg sūklį daug idėms: rojus medžiai, raudoni beif stak medžiai. Milžiniškas šakas ir šakas išlėgę, stori kaip krokodilai Giant Fern treč kitų žiedus lyg milžinus plūstakas istiesė kurie raudoni lyg prinokę obuoliai. Kvapi baltažiedžiai ir verkiavios lėlijos palm jelaupė žaukia atosa į turistų.

Tie patys duonmedžiai sūlo žemės tušus, tos patios šakelės kabo ant šakų, k cias jau mažiau būdamas mieste. Jos t daugiau prinokusios ir kiek parudusios nuo saulės. O gal jos neuilgo stius? D j puodus ir švira karališkai guotai? Jd ant, koks jų skonis?

Palikant sodą, ištrūkome į smūčių kn gą. Kas, iš kur ir iš kokio krašto. Čia ir žeme — Lietuva!

(Bus daugiau)

Auskaite "NAUJIENŲ" MASIŲ FONDU

Juozas Kaributas

Atostogos Havajų sostinėje

Vakarais čia būna ir Hula-Hula programos, retkarčiais biznio sumetimais rodomi filmai. Visada graži havajietiška muzika. Čia taip pat ir informacijos centras su reikiamomis brošiūromis. Iš čia, tarytum koks patyręs gidas, tave gali nuvesti į mažiausias salikas, kaip pvz. Fiji, Tahiti ir t.t. Čia rasi apie visus kraštus informaciją. Už tai gal čia gyvenimas vertė varda. Be šitų dalykų, dar čia yra ir valgyklos, centrinis paštas bei visokių išdirbinių bei rankdarbių vietovės. Ypač gausu visokių "suvenyrų", medžio drožinių iš Indijos ir kitų kraštų. O turistus tokie nematyti dalykai domina ir praeitai pinigais galima dar ir kaip lengvai!

Kultūros centro plotį sudaro 15 akry žemės. Jis įsteigtas vos tik 1963 metais lapkričio mėn. 12 d. Taigi, dar labai jaunas savo amžiumi ir, reikia manyti, kad bus vis tobulinamas.

Kitos vietovės

Laikas bėga. Malonios atostogos trumpėja. Juh pora savaičių taip mažai. Štai ir sekmadienis. Susirandame katalikų bažnyčią, St. Augustine Church, kuri yra ant Kalakaus Ave. prie pat jūros. Statyta 1961 metais. Labai moderni ir savotiškai įdomi. Jos didis 180 x 60. Išdekoruota stibuojančių bambukų šakomis. Langai lyg laivo.

Viščių nėra, giederiai susiapietę prie durų už tam tūry groty. Visos jų giesmės havajietiška kalba. Choras susidarė iš aštuonių moterų ir 10 vyrų, bet toks galingas ir taip gražiai susigiedojęs, kad miela klausyti. Joje tikstantis sėdimų vietų ir visos užpildytos, nors buvo desimta valanda. Reikia manyti, kad ir kitu laiku būna nemažiau maldininkų.

Pats bažnyčios stilius modernus, niekur nematytas. Vidus kukliai dekoruotas, bet labai skoningai. Siltius staciai nenusakomas. Aš pavadinau jį statiniu, nes vienas remiasi statmenai. Altorius arba altoriai be jokių puošmenų bei statulų, vien tik kryžius ir žvakidės. Lubos, atrodo, iš bambuko medžio lazdų ly išdėliotos. Taip pat ir sonuose klausyklos. Kiek iš lauko teji bažnyčia žavi, tiek iš vidaus jį patraukil ir maloniai jauki. Čia ne vien architektas planavo, bet ir didelis menininkas. O ji tokia taip derinama prie kurortinės vietovės. Šita kurorto bažnyčia būna vienas karališkame mieste atrodo kaip pasakų gulbė balta. Ja didžiulotai ir karalius Kalakaua, kurio vardu pavadinta centrinė gatvė ir kurio keop aplankėmės važinėdami aną dieną. Jis guli mauzoliejuje ir visų vietinių labai mieliai lankomas ir minimas. Tai jų pasididžiavimas, garbė ir šlovė — pasakyciau. Deja, dabar karališkoji giminė veik išnykusi. Tik jų vardais gatvės ir vietovės tebėra pavadintos.

Vėliau aplankėm vykspų muziejų, kuris yra netoli Karahamela mokyklos. Jis įkurtas 1889 metais, yra labai įdomus savo

kollekcija, daugiausia havajietiškais ekspozicijomis patraukia žiūrovo akį.

Kitą dieną patraukėme į mormonų šventovę, kuri įkurta 1919 m. ir kainavusi 25,000 dol. Tai tikrai reprezentacinis namas. Puošnios kolonos priekšyje, lyg balto gulbės paežeryje supa visą priekakį. Tarpe kolonų žali kiparisai, lyg vienuoliai abatais apsisupę tyliai klausy vėjo maldos. Dideli laiptai veda į ją. Pavargusiam keleiviui kiparisai poilį teikia, po jų suolai ir fontanai.

Kitą dieną įankome zoologijos sodą. Nepasakyciau, kad jis būtų gana turtingas gyvūnijos padarais. Gal tik retesnių paukščių iš Australijos čia galima matyti, šiaip, buvojus kur kas didesniuose, kaip San Diego arba Vienos zoologijos sode, tai šitas mums atrodė labai skrumnas. Tiek savo plotu, tiek įrengimais bei gyvūnija. Ten ilgai nėra kas veikti, bet atvykus pamatyti gi reikia. Juo labiau, kada jis yra tokiame gražiame slėnyje, atsiremę į aidabrinius kalnus. Jie pliki ir žeri kaip senelio plikė saulės atkaitoje.

Foster botanikos sodas

Ketvirtadienis. Autobusas lekia Honolulu gatvėmis. Šilta ir gražu, kaip čia būna beveik visada. Miesto gatvės siauros. Nėmai seni. Vietomis panašų į Kauno senamiesčių. Pravažiuojame mažos įmonės kvartale, krautuvių centre. Nors čia aplinka ir skurdoka, bet visur švara palaikoma. Žmonės čia matai daugiausia vietiniai. Jie

gana tamsios spalvos, nedidukai ir kiek linginiai. Nepasakyciau, kad labai draugiški. Į turistus jie žiūri su nepasitikėjimu. Atrodo, kad jie mano, jog turistai čia suvažiavę juos išnaudoti. Teko kalbėtis ir teirautis, kaip jie dabar jaučiasi. Būty viskas gerai, bet kai prisijungė prie Amerikos, viskas labai pabrango, — atsakė man vienas pilietis.

Tarp viso eilinio miesto, čia yra pastaityta ir gražių naujų namų. Šaunus Havajų kaimas, "šapininio" kvartalas su pora aukštų ir moderniškai įrengtų, pagal amerikonišką stilių turtingai išdekoruotais langais, krautuvių. Čia gali apsidairyti ir pajusti, kad esi nebeiliniame miesto kvartale.

Mūsų autobusas rieda gatvėmis. Viena jų eina prie pat gražaus upelio. Per tą arauų upelį, visuose priecangiuose veda į namus laiptai. Jie iškelti. Aplink daug žalumynų ir labai romantiškai atrodo. Lyg Venecija! Tik imki gondolą ir leiskis per miestą upeliu.

Čia ir botanikos sodas. Jis įkurtas 1855 m. Karalienė Kalama tų žemę padarė vienam iš Vokietijos sveikatos sumetimais atvykusiam Dr. Hillebrand. Jam Havajai labai patiko ir jis buvo labai intensus Havajų augmenija. Iš kitų kraštų jis vis čia gabeno į tą sodą augmenis. Jis buvo suinteresuotas tropikiniais augalais. Kada 1867 m. Dr. Hillebrand sugrįžo vėl grįžti į gimtinę, jis tų sodą padarė kapitoniui

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 43rd STREET
Ofiso telefonai: PProspect 8-3229
Rezid. telefonai: WAlbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Troč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Telefonai: PProspect 8-7777
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3 val. 7-8 tikrai antrodieniais ir penktadieniais. Tročiad. ir sekmadi. ofisai uždaryti.
Rez.: 3341 WEST 66th PLACE
Phone: RRepublic 7-7668

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ CHIRURGIJA
PR 6-1795 arba 312-475-0533
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILL.
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9, antrad., penktadienį nuo 1-5, troč. ir sekmadienį tik susitarus.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036 arba 776-4269
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akuburciai ir moterų ligos
4187 ARCHER AVENUE
OFISO VALANDOS:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro, sekmadienį nuo 2 iki 4 popiet. Tročiadienį pagal susitarimą.

Ofiso telefonai: HE 4-1414, rez. RE 7-4447
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Sekmadieniais 1-4 val. p. p. Tročiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 43rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Troč. ir sekmadi. uždaryta.
Ofiso telefonai: POrtmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-7278

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus sekmadieniais ir sekmadieniais.
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. A. KAVALIUNAS
VIDAUS IR KRAUJŲ LIGŲ
2200 W. 51st STREET
Ofisai: PProspect 6-1795
Rezid.: TRiangle 3-0281
Pirmąsio valandos: Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 9-4 val. p. p. ir 6-8 val. vak. Kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso telefonai: RE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Pirmąsio val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Sekmadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Tročiadieniais uždaryta.

Phone: MIdway 6-7044
DR. A. MONTVIDAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4014 WEST MADISON STREET
CHICAGO 26, ILL.
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakacinis pirmad. ir ketvirtad. nuo 8 iki 9 val. vakaro.

Ofiso telefonai: CLiffside 4-2896
Rez. telefonai: WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4444 SO. ASHLAND
Savaitės dienos priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. vak. Sekmadieniais 9-5 val. vak. Tročiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

Ofiso telefonai: RE 9-9700
DR. L. SEIBUTIS
INKSTŲ, POŠIŠIŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ CHIRURGIJA
Ofisai: Naujas adresas: 3434 West 71st St. (71st ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2888, 30 So. Michigan Ave. Sutr. 900, tel. CE 6-7764. Valandos pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1233 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmad., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sekmadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIlson 8-6195
Pirmąsio ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatsiliepiama, tai telefonu GI 8-6195 arba GI 8-6198

Ofiso telefonai: 847-5800; rez. PR 6-4230
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
754 WEST 38 STREET
(Kampas Halsted ir 39-os gatvės)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Sekmadieniais 1-4 p. p. Tročiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kelams (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sekmadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2838 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Telefonai: PProspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
23 metų patirtimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kraujas Akis
Štatai
Ofisai ir Akinių Dirbtuvė
754 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Troč. uždaryta. Penkt. ir sekm. 10-3 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 1 v. p. p. iki 8 val. (tročiad. uždaryta), sekmadi. 10 ryto iki 1 p. p.

PERKRAUSTYMAI MOVING
Laidimas - plius apdrauda
ZEMAS KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas ir įvairių striukų, AUKŠTAS VILNAS
3415 So. LITUANICA Avenue
Tel.: RRentier 6-1882

GRADINSKAS
APSIMOKA
pinkiti pas specialistą
mažiau mokėti, daugiau gauti
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1990
Radijai • Fonografai • HI-FI stereos

SOPHIE BARCUS
RADIO-GRAMŲ VALANDOS
Vėson programos iš WOPR,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 10-11 val. ryto, - sekmadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarinės: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7199 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 26, ILL.

Naujiųjų administracija turi daug gerų ir nebrangių karygų, kurias galima tik už keln dolerius įsigyti. Karys yra geriausias žmogaus draugas, tad ir Tampa įsigyti bent keletą tokių draugų.

SKAITYK IR KITA PATARŲ SKAITYTI "NAUJIEJAS"

SUTINKA KOSMOVAIKA - Garsūs Sovietų Sąjungos kosmonautai Valentina Nikolajeva (gim. Tereškova) ir jos vyras Andrius išididžiai rado savo dukterį Lenocką laikraštį ir žinių agentūrų darbuotojų konferencijoje Maskvoje. TASS pranešė, kad kosmonautai kaip tik grįžo į sostinę po vasaros atostogų.

PARTIZANŲ OPERA IR GASTROLĖS

Pamažų artėja jubiliejiniai metai, kai Lietuvoje atsirado partizanai. Šia proga apie juos plačiau rašyti dar nėra reikalinga, bet reikia jau priminti, kad kitų metų pavasarį, t. y. gegužės mėn. 23 d., bus švenčiama 25 metai, kad atsirado partizanai. Tuomet apie juos plačiau pakalbėsime, o dabar reikia tik prisiminti, kad pats laikas artėja tinkamai pasiruošti, kaip juos ir jų žuvimą tinkamai ir vertingiau būtų galima įamžinti žmonių širdyse.

Chicago Lietuvos Opera, kuri jau taip vertingai yra pasireiškusi savo lietuviška kalba operų pastatyme per daugelį metų ir lietuvių visuomenės gražiai paremta atsilankymu ir tokiu parengimais ir daugelio asmenų pinigėmis aukomis, ateinančio sezono laikų nutarė nestatyti naujos operos, o pagerbiant žuvusių partizanų, jų garbei surengti kitokios rūšies koncertus. Jisai jau užplanuoti ir aiškiai nutartas. Šiomis dienomis jau pradėdamos repeticijas. Bus statomas Verdi "Requiem" ir Markaičio, JS, kantata "Vilniaus Varpai". Veikalai bus atliekami Mc Cormick salėje, prie Michigano ežero ir 22 gatvės, kur vyksta visokios parodos. Salė yra labai gera, puikus privažiavimas ir kitos sąlygos, tik visa bėda, kad ji talpina tik 5,000 žmonių. Turi apšaldymo sistemą ir visas sėdimas vietas. Atsimenu, kad opera tuodavo po 3 seansus arba vaidinimus, tai šioji salė galėtų būti per maža. Tačiau jau taip yra nutarta, salė užsakyta, rankpildiniai įmokėti ir t. t. Kelio atgal nėra. Dabar palieka tik tai vienas įspėjimas: kad kiekvienas asmuo, kuris jau yra nusistatęs tą dieną toje šventėje dalyvauti, iš anksto įsigyti bilietus. Kitaip jų tikrai vėliau negaus. Šita nauja programa nebus ir kartojama. Biletai žada jau būti atspausdinti apie Kaldon ar tuojuo po Naujųjų Metų. Apie tai bus paskelbta spaudoje. Patartina juos greitai įsigyti ir būti ramūs, kad nereiks vėliau galvoti.

Dabar kita reikala. Minėta programa atlikti reikalinga turėti didelį chorą. Jis turėtų būti iš dvidešimties choristų. Tokį skaičių žmonių surinkti yra problema, bet galbūt darbas ir proga kiekvienam asmeniui ir chorui pasirodyti. Platį dirva įjungti naują asmenų ir chorų ir bendrą poros darbą.

Todėl Chicago Lietuvos Operos vadovybė kviečia atskirus asmenis, kurie norėtų įjungti į dainavimo pamokas.

NAUJA LIETUVIŲ BENDRŲS APYLINKĖ

Tautos šventės Rugsėjo 8 proga, LB Čikagiešis apygardos valdybos narys organizaciniams reikalams Valerijonas Šimkus savo namuose Willow Springs, Ill., sukvieta miestelyje ir apylinkėse gyvenančių lietuvių susirinkimą. Kai kurie nežinojo, kai kurių adresų nebuvo rasta, tačiau susirinko gerokas būrys. V. Šimkus pasiūškino LB reikimą, siūlydamas steigti LB apylinkę Willow Springse. Susirinkimo dalyviams pritarus, buvo išrinkta laikinoji valdyba iš: dail. V. Vaitiekūnas - pirm., O. Baltaramaitienė - sekr. (čia gimusi ir augusi lietuvių), O. Šimkienė ir V. Leterskis - vicepirmininkai, B. Rašimas - išd., Vaitiekūnienė ir Rašimienė - paranginų reikalams.

Šioje naujoje lietuviškoje kolonijoje lietuvių skaičius ypač auga, Pats V. Šimkus yra nupirkęs daug sklypų, kurias stengiasi tik lietuviams parduoti. Pats būdamas rangovu, dažnai "naujakuriams" ir namus pastato. Vieta graži, prie Archer Ave., kuria nuolat kursuoja į Čikagą autobusai, sudarydami sąlygas dirbti, kad ir pačiam didmiestyje. Atsiradus didesniams vaikų skaičiams, bus ieškoma būdų lietuviškai mokyklai organizuoti.

Naujajai LB apylinkėi galės priklausyti ir artimųjų lietuvių lietuvių (Bridgeway ir kt.). Laikinoji valdyba ne už ilgą šauks patensį susirinkimą, kuriame bus renkama nuolatine valdyba, rev. komisija, be to, bus parūpinta trumpa meninė programa. Vietos ir apylinkių lietuvių naujosios valdybos maloniai kviečiami registruotis pirmąsio adresu: 112 So. Charlton, Willow Springs, Illinois, tel.: 839-5299. Taip pat, žinantieji kviečiami paraginti ir kitus kaimynus ir pažįstamus, nedelsiant užsirašyti. J. Vė.

Inž. J. Breivė atostogauja Europoje

Inž. J. I. Breivė kartu su keliais lietuviams rugp. 6 d. šveicarišku lėktuvu išskrido 6 savaitių atostogų į Europą. Iš O'Hare aerodromo pakilęs lėktuvas be sustojimo 140 keleivių unesė tiesiog į Vokietiją, Frankfurto aerodromą.

Inž. Breivė nemėgsta velti leisti laiko. Jis nutarė atostogas išnaudoti praktiškais reikalams. Betar naudamas JAV kariuomenėje, jis turėjo progos aplankyti šveicariją, Prancūziją, Ispaniją ir Italiją. Dabar jis rengiasi aplankyti vakarų Vokietiją, kur planuoja susitikti su kun. V. Sarka, V. Padaravičiumi ir kitais lietuviams. Iš Vokietijos jis planuoja vykti į Švediją, Norvegiją, Daniją, Olandiją, Belgiją ir Angliją. Vėliau turės skirti į Frankfurto. Iš ten jau grįš į Cicero.

Mes inž. Breivė gražiai išleisome į kelionę ir rengiamės jį sutikti, nes esame tikri, kad jis parvės didelį bagažą įvairių žinių. Inžinieriaus tėvas jau gavo iš sūnaus atviruką, kuriame sako, kad laimingai pasiekė Vokietiją ir susitiko su ciceriečiu Edvardu Hasinaičiu. Sako, kad jis sveikas ir gerai atrodo. K. P. Deveikis

A. A. VALERIJONUI MIČIULIUI

mirus, jo broliui Pijui su žmona, gilia užuojautą reiškiamo

S. L. A. 185 KUOPUS VALDYBA

Lietuvoje minėta poeto Leono Skabeikos 60 m. gimimo sukaktis. Jis mirė 1939 m. Dabar pabrėžiama, kad poeto kūryboje "į pabaigą buvo svystelėjęs ir revoliucinis patosas" (J. Būtenas "Lit. ir Mens", Nr. 32). Jo poezijos rinkinys "Po juodojo angelo sparnais" buvo išleistas dar jam esant gyvam, tad laisvojo Lietuvoje. Tik dabar "Vaga" išleido L. Skabeikos poezijos rinkinį "Vidurnaktį aikštėse". Knygoje sudėti laišukai, atsiminimai, paaiškinimai ir poeto testamentas. (E)

NAUJIEJOS GALI RASYTI KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ

LOVEKIS Telefonai: Viena PRescott Dells
KVIETKININKAS
Gėlių Vystymas, Bankietoms ir Pagrabams
3336 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUZAUSKU
BEVERLY HILLS GELININKA
GELIS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 43rd STREET
Telefonai: PR 6-0888 ir PR 6-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Lėkšmumo arba lūdesio valandose gražiausias gėlis ir vainikai, antkia pū papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

Laidotuvių Direktorius
MAZEIKA & EVANS
6846 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MILWAUKEE WISCA
KRepolis 7-0999 KRepolis 7-0998

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Tel.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th AVE., CICERO
Tel.: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYCIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI
Chicago Lietuvos Laidotuvių Direktorijų Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
TURIS KOPLYČIAS NISOSE MIESTE DALYS

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COrmedore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 60th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIUNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
4354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

MOVING PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Apdraustas perkraustymas ir įvairių striukų, AUKŠTAS VILNAS
JUZAS NAUJOKAITIS
20273/ 835E Chicago 36 211 351 WAlbrook 5-8208

TRUMP AI

Is New Yorko ateisusios žinios sako, kad Dr. Vincas Tereijonas smarkiai susirgo. Teko jį nugabenti ligoninėn Tikimasi, kad daktaras atsigaus.

Vilniaus Dieną Siemė: ruošia Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Chicago skryčius Jaunimo Centre spalio 1 d.

Klubas "Kriulė" siemė: rugsėjo mėn. 27 dieną Jaunimo Centre minės 16 metų Liet. Policijos atstėigo sukaktį.

Ona Multiolienė, 3957 So Rockwell St., Brighton Parko moterų dr-jos aktyvi narė, Lietuvių Operos mecenatė ir patriotinių organizacijų remėja, buvo išvykusi pataisyti sveikatą porai savaitių į Union Pier Karalių vasarvietėje. P.E.D.

Žemaičių Klubas

Žemaičių Kultūros Klubas nuo birželio 17-tos dienos atostogauja. Atostogomis pasinaudoja tik tie klubo nariai, kuri nio neveikia. Klubu valdybai, komisijoms ir darbininkams prsieina sunkiai pasidarbuoti. Pirmiausia sunku yra gauti parengiamą komisiją, o dar sunkiau surinkti parengimų darbininkus.

Bet atostogos baigiasi ir Klubu susirinkimas įvyks šį trečiadienį, rugsėjo 16 d., 7:30 val. vakare Hollywood svet., 2117 W. 43 St.

Prašau visus narius dalyvauti, nes 2-ųjų piknikų komisija įteiks raštišką raportą. Ar po susirinkimo baliavosime ar ne, tas priklausys nuo jūsų pačių nutarimo. Steponas Narkis

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžių, sankabos, transmisijos (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel. PR 8-9583

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Ir kitus kraštus
P. NEJZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-3980

GARBAGE DRUMS
WITH COVERS & HANDLES
30 & 50 gal. Free delivery
5757 S. Halsted & 5622 S. Racine
Tel. 224-4362 — 434-1113

SIUNCIAMI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS.
DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS GIFT PARCEL CO.
3320 S. HALSTED ST.
LA 3-2021
L. KAVALIUSKIENĖ
Atidarys darbo dien. 9-6 val. Pirm. ir ketvirt. 9-9 val. vak.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAIŠTĄ SIUNCIAMUS COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3212 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864
2439 W. 69 St. ir 2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill. Telef. WA 5-2737
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaidujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.
Akordeonai, sluvamos mašinos, skaitimo mašinos, automobiliniai planiniai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.
Vedėjai E. ir V. ZUKAUSKAI

PASKUTINĖS NAUJIENOS
Toronto Lietuvių Choro "VAPSA" plokštelės stereo — \$4.00, HI-FI — \$5.00. Rašomos mašinos su lietuvių ir kitų kalbų rašdynais. Kaina nuo \$50.00. Šias prekes galima siųsti ir į Lietuvą.
Visais siuntiniais reikalaujama krepšelis į
J. KARVELIO PREKYBOS NAMUS
2715 West 71st Street Chicago, Illinois Tel. 471-1424

JĮ SUGRIEBĖ BUČKĲ. — Po vizito Kopenhagene Graikijos karalius Konstantinas, apleidamas Kastrupo aerodrome, bučiuoja savo sužadėtinę, Danijos princesę Anna-Marie prieš išlipdamas į lėktuvą, skrisiantį į Atėnus. Po keleto minučių princasė kitu lėktuvu išskrido į Brindisi (Italijoje). Iš ten ji įsiekė vyks į Graikiją. Karališkosios poros jungtuvės įvyks rugsėjo 18 d. Atėnuose.

LIETUVIS IR GAMTA

Mane užaugino Lietuvos laukeliai ir dainuot išmokė jos girių paukšteliai.

Žemės ūkio krašte lietuvis niekuomet nebuvo atitrūkęs nuo gamtos. Gamta ir lietuvis — tarytum sinonimai nuo seno nebuvo išskiriami nei tautosakoje, nei tautodailėje, nei liaudies dainose. Ir čia, tolimame žemyne gyvendami, už vandens nepamirštame esą Lietuvos laukų sūnumis ir dukromis, kada norime poetiskai išsireikšti.

Is to seka, kad lietuvis, kur begyventų, turėtų išlikti ištikimas techninės civilizacijos nesužalotai gamtai. Berods, vasaros atostogų savaitėmis, ar tik vien savaitgaliais miškotose vietovėse bei paplūdimiuose lietuviui grūdina sveikatą saulėje ir vandenyje, kaip ir visi kiti, džiaugdamiesi ištrūkę iš fabrikų dūmų ir visokių išmatų garų troškinamo didmiesčio.

Tačiau ūkininkų bei žemės darbininkų vaikai, kaip prieš pusimilį metų, taip ir prieš dešimtmetį, atsidurę svetingoje Amerikoje, kad ir idealizuoja Lietuvos gamtą, nepeikia jos nė čia, kuri yra įvairesnė ir turtingesnė savo neišmatuojamais ežerais ir upėmis, kalnais, laukų ir miškų platybėmis, vietomis dar laukinė, laukianti žmogaus rankų. Bet lietuvis nei seniau, nei dabar nesiveržia į savo tėvų ir protėvių amatą, nors, anot Birutės Pukelevičiūtės: nėra garbingesnio, kilnesnio darbo, kaip žemdirbio ūkininko. Gal tik vienas, ar du nuosimčiai buvo tokių. Tuo tarpu kai Wisconsin valstijoje, kur gamta turi daug panašumo į Lietuvos, sėkmingai ūkininkauja daugumoje vokiečiai.

Gal lietuviui neturėjo tam sąlygų. Sveikus raumeningus darbininkus greit susiurbė dirbtuvės, įmonės. O iš čia tiesus kelias vedė į salūnus, tavernas užmiršti išnaudojimą, sunkią darbo našą. Tik atsiradus šviesoliams vadovams jau

ni lietuviui buvo suburti į lietuviško žodžio bei tautinio meno kūrybos puoselėjamą per dainą, teatro vaidybą, linksmus tautinių šokių sambūrius bei užmiesčio gojuose gegužines.

Ir į metus įėję laimingesni buvo tie, kurie kūrė savo bažnytnytes parapijas, jose dirbo ir gyveno savo aplinkos bendruomeninį gyvenimą, nei tie, kurių kelio galas atsidurdavo tik į tavernas. Tokių pasaulis apsiribojo anglų kasyklom, pieno lėjyklom, gyvulių skerdyklomis, siūvyklomis ir t.t. o iš tų darboviečių išėjus — taverna, salūnas, smuklė. Toks buvo ir tebėra nemažai skaičiaus lietuvių pasaulis, kuriame jie gyvena ir mirė, gyvena ir miršta.

Ir tokie niekam neužkliūna, jais niekas nesirūpina, nei papiekti, nei pabart, ar paguost be jų pačių šeimų. Tik progromis išreikiškiam apgalėjimas, bei zodinė užuojauta skriaudžiamiesiems artimesiems.

O jei atsiranda tikras Lietuvos laukų sūnums, su motinos pienu įsiurbęs į save dvasines bei kūno sveikatos, gėrio ir grožio pajautimą, ir ima kovoti su šėtono viešpatijos užėgų žmogaus kūną ir dvasią žlugdančiais nuodais — toks tai užkliūva, likdamas raktimi akyje.

Priekškovai ginklų neturint pasitenkinama, kad ir satyra dienraščio kultūriniam priede. Nors tai ir juokingas menkinis, bet verčias pagalvoti, kaip lietuvis gali pajuokti kas lietuviui būdinga, jo prigimčiai sava veržtis į gamtą, iš jos pačios delno parinkti drosniai teikiamų maistui ir sveikatai naudingų žalėsų, ar tai būtų uogos, ar vaisiai soduose, ar daržovės, kad ir pievų bei palaukių gėlytės pasigrožėjimui, arba miškuose pasirenkamos gydymosios šaknyos, lapai ir stiebai, kas juos mėgsta ir kas jais tiki. Nebent to viso priešininkas būtų tik miestuko gatvės auklėtinis.

Tokį tat "perlą" randame Draugo "spygliuose ir dygliuose" rugsėjo 5 d. laidoje: "Nuostabiūs gabumai, arba uogelės kultūra". Tikrai neeiliniai dygliuoto rašeivos gabumai teigiamą aprašymą paversti į neigiamą, — nei buvus nei mačius. Atseit, perduoti be sveitūmenklių žinias su autoriaus pavarde savais žodžiais tikslu išdrožti savo nusiteikimų sen-

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia
HUDSONS DOWNTOWN STORE
HAS OPENINGS FOR THE FOLLOWING POSITIONS:
• FURNITURE & APPLIANCE SALESMEN
• DRAPERY SALESMEN
• T. V. TECHNICIANS
• BAKERS.
APPLY EMPLOYMENT OFFICE
HUDSONS DOWNTOWN STORE
14th FLOOR
DETROIT, MICHIGAN

tenciją, degraduojančią kultūrinį bendradarbiavimą į antrą vietą. Tarytum suorganizuota šeimų išvyka į uogų plantacijas, ar į grybus ir t.t., kur vėliai gauna pažinti kultivuojamus augmenijos vaisius, malomus krautuvių languose, jų gimtuosiuose krūmuose, sąmano, ant medžių ir kt., nebūti kultūrinis bendradarbiavimas. Be to, taip kas vasarą išvažiuodami iš jaunų dienų prapirpta ir pamilsta laukų platybės, medžių tankumynus ir pakelyje aplankomus vandenis, kas daugiau pavylios ir išaugusius, nei kaimyninė taverna.

To ir siekia dyglių paliestas asmuo, gamtos mylėtojas, Amerikos lietuvių vaiko ugdymo draugijos pirmininkas. Ir tokios į uogas išvykos yra vienas punktas iš kultūrinės vaikų ugdymo programos punktų.

Stai jaunosios kartos visuomenininkas, mokslininkas ir gilus mastytojas Arunas Liulevičius tame pačiame kultūriniam priede rugsėjo 5 d. straipsnyje "Į dvi stovyklas kritiškai žvelgiant" tarp kitko rašo: "Alus nieko blogo, bet jei ūkvedys kas rytą turi iš namelio išnešti du bidonus alaus skardinėlių, tai jau ne visai inteligentiška. Degtinė tvarkoj savo vietoj, bet jei po mūsų vakaronės ūkininko namas netinka civilizuoatam paršui pernaktoti, tai, broliai intelektualai, kažkas netvarkoj".

Jeigu mini mi intelektualai būtų daugiau pratinami pažinti gamtą ir su ja bendrauti jau iš vaikystės dienų, jeigu būtų turėję tokius kultūrinis vakaronėjimus šeštadieniais, kaip kad būna vasaromis Marquette Pk., jei būtų priklausę vaikų teatrui, o jų tėvai — klausę paskaitas, apytė vaikų auklėjimą ir pačių tėvų elgesį su vaikais, kurias žiemos sezono metu kartą į mėnesį suruošia Alvudai, krūvos alaus skardinėlių ir kitokia neįtikėtina nekompromituotų intelektualus.

Grįžtant prie kult. bendradarbiavimo verta paminėti suruoštą vaikams su tėvais kultūrinę išvyką į Forest Preserve mišką gegužės 17 d. Šių metų mėnesį buvo suruoštas vaikų Dariaus ir Girėno gražus paminėjimas prie didvyrių paminklo Marquette Parke ir daugiau parengimų, bet ar atsilankė nors į vieną iš čia išvardytųjų, kuris satyrikas, ar kritikas? Atsakymą nelaukiant laikas pastatyti tašką.

O. Alginienė

Lietuvos gydytojai vengia vykti į kaimą
Ryšium su atlyginimų pakėlimu Sovietijos gydytojams režiminis sveikatos apsaugos ministras V. Kleiza suteikė kai kurių paaikškinimų "Komjaunimo Tiesos" bendradarbiui (Nr. 105, rugp. 5). Pagal Kleizą Lietuvos medikams per metus bus papildomai išmokėti 7 milijonai rublių. Pareigūnas išskėlė kai kuriuos gydytojų apmokėjimo sistemos trūkumus. Svarbiausia, kad vienodumas apmokant medikų darbą mieste ir kaime trukdė vystyti medicininį aptarnavimą kaime, nes šiame gydytojų darbo sąlygos kur kas sunkesnės. Baigę aukštąjį mokslą medikai siekia likti mieste. Esą maži ir medicinos įstaigų ūkinio personalo atlyginimai. Dėl to sunku rasti žmones, kurie tvarkytų ligoninių ūkinius reikalus. Gydytojai dabar turėtų dėkoti režimui, nes atlyginimas gydytojų su dideliu patyrimu padidėjęs... 30 rublių. (E)

Gary ir Patricia Betencourt džiaugiasi savo keturių metų sūnumi Jerry, kuris buvo įkritęs į apieštą šulinį. Šulinyje yra tikrai puscentros pėdos pločio, bet jis yra šimto pėdų gylis. Jaunas vaikas, įstrigęs šulinyje priešais puotrėlio valandą. Vėliau jis buvo nuvažtas į ligoninę, kur rastas sveikas.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Parduvimi
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Parduvimi
Paskolos, perkant namus, daromos ilgimės terminams ir žemais nuosimčiais mėnesiniais išimokėjimais.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BELL — REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

SVIESUS, švarus, 2 butų mūras, 6 ir 5 kamb., įrengtas beismt., art. ofiso, \$23,000. Naujas šildymas, 6 kambarių, Marquette Parke, \$6,400 nuomos. Visa kaina \$33,000.
7 KAMB. MEDINIS, naujas centrinis šild. gazu, naujas garažas, alum. langai, \$11,800.
5 KAMB., 12 METŲ MORAS, 69 ir Pulaski, virš 40 p. sklypas, šalia garažas, \$19,000. Mokėjo daugiau.
4 BUTAI, bizniui patalpa ir garažas, art. šv. Kryžiaus bažnyčios, reikia taisyti, \$9,900.
8 BUTŲ MEDINIS po 4 kamb., gerų vietoj, 50 p. lotas, atskiri gazu šild., apie \$4,000 nuomos metams, įmokėti \$3,000, galima ir daugiau, savininkas finansuoja. Kaina 21,500.

K. VALDIS REAL ESTATE
RE 7-7200 — 2458 W. 69th St. — RE 7-8534

Š A T A S REALTY
4936 WEST 15th STREET
Office: OL 6-2233
CICERO — PARK HOLME
2 BUTŲ MORINIS, 5 ir 5 kamb., pilnas rūšys: baras, virtuvė ir tualetas. Pilna kaina \$17,000.
2 BUTŲ MORINIS, 2 auto garažas, 2 atskiros šildymo gazu sistemos. Bargenas už \$22,500.
CICERO 50, ILLINOIS
Residence OL 2-8907

DIDZIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNŪ PASIRINKIMAS
♦ APDRAUDA ♦ NOTARIJATAS
LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street WALbrook 5-6015

MEDINIS 2x4, rūšys, garažas, Brighton Parke, \$13,900.
MORINIS, 2x4 ir 2 kamb. rūšys, Brighton Parke, netoli naujos bažnyčios, švarus.
MEDINIS BUNG., 5 kamb., su valg., centr. šild., Marquette Parke.
MORINIS 2x6, puikus, \$23,500, Brighton Parke.
MORINIS, 9 butai, tvirtas, geros pajamos.

SIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopa apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 50th Street
Prospect 8-5454

GAGE PARKE
originalus 4 butų mūrinis, did. kambariai, mod. vonios, mūrinis garažas, \$5,000 metinių pajamų, \$41,000.

A. NORKUS REAL ESTATE
2405 West 51st St. WA 5-5030

SAVININKAS PARDUODA 2 BUTŲ namą, 6 ir 5 kamb., moderniškas, karšto vand. ir gazu šild., 2 auto garažas, \$16,000. 6328 So. Marshfield. Dėl informacijų skambinti tel. BU 1-6952

SAVININKAS PARDUODA DVIEJŲ BUTŲ NAMĄ, 2 po 5 kamb., netoli 65-tos ir Western Ave. Uždari porčiai, cerpių voniė ir virtuvė. Naujas gazu pečius, 2 automobilijų garažas. Tel.: PR 6-8622

PUIKUS 4 METU, 1-NO AUKSTO su visais patogumais 6 kamb. namas, 3 mieg., be to įrengtas rūšys su baru ir 2 miegamais, gazu šiluma, 2 auto garažas, 37 1/2 pėdų sklypas. 3728 WEST 97th STREET RE 5-6791

PLEASE!
DON'T PLAY WITH MATCHES

A. ABALL ROOFING
Ikurta prieš 50 metų
STOGŲ DENGIMAS IR RINOS
MES TAIŠOM, DAŽOM RINAS, nuotekamuosius vamzdžius ir išsėpam smala vių ilgesniam naudojimui; naujos rinos įtaisomos iš nerūdijančio metalo, kurio nereikia daryti. Plokščių ir iškeltų stogų taisyimas, smalinimas ar naujai uždengimas. Kaminali ir "smokestack" pertaisomi ir užtaisomi — "tuckpointing". Mes atliekam lauko dalyms, mūro užsėlymo — "tuckpointing" ir cemento darbus.
PILNAI APSDRAUDĖ. Darbas garantuotas. Nemokamas kainavimas. Atidara visą laiką.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Dirname Remos metu.

A. ABALL ROOFING CO.
Skubiai atlieka darbą ir pilnai jį garantuoja.

BIZNERIAI, KURIE GARSINASI GARSINIS IR TU "NAUJENOS" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS